

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့်
လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်
အစီရင်ခံစာ

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ   ဇရပ်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စု မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း
တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာအကြောင်း----- ၆

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၆

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၁

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၃

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၅

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၅

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၇

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၂၈

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၀

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၂

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၃

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၄

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၇

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၃၈

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၃၉

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ၊ ဇရပ်တန်းကျေးရွာအုပ်စု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်

ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ၊ ဇရပ်ကုန်းအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ
ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်
တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု-
စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက
လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊
စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ
ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်
အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့်
ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ
အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့၊ ဇရပ်ကုန်းအုပ်စုတွင်တည်ရှိပြီး မိတ္ထီလာ-
ကျောက်ပန်း တောင်းနှင့် နတ်မောက်မလှိုင်ကားလမ်းမကြီး တို့အရှေ့မြောက်ဘက်
(၇)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာသည် ဧရိယာအကျယ်အဝန်း ၃ဧက
ပတ်လည်ခန့်ရှိသည်။

၂.၂ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ အကြောင်း

လူမှုရေး - အိမ်ခြေ(၈၄)အိမ်ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း (က-၂၁၄၊ မ-၄၁၃) ရှိပါသည်။
ဗမာလူမျိုးများသာ အဓိကနေထိုင်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြသည်။ ဗမာစကားသည်
အဓိကဘာသာစကားဖြစ်သည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လရာသီကျင်းပသော လူမှုဘာသာ၊ ရိုးရာပွဲများကို
နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ကျင်းပကြသည်။

ပညာရေး - အခြေခံပညာမူလတန်း ကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိပြီး ကျား - ၂၁ ဦး၊ မ - ၂၅ ဦး၊
စုစုပေါင်း - ၄၆ ဦးဖြင့် ပညာသင်ကြားနေကြပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာသင်ကြားနေသူ
ကျား - ၆ ဦး၊ မ - ၁၂ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၁၈ ဦးနှင့် အထက်တန်းအဆင့် ကျား - ၆ ဦး၊ မ - ၆
ဦးတို့သည် ရေဝေအထက်တန်းကျောင်းတွင် သွားရောက်၍ ပညာသင်ယူနေရပါသည်။

စီးပွားရေး - အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်ကြသကဲ့သို့ တာချီလိတ်မြို့နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းကြသည်မှာလည်း များပြားလှပါသည်။ အဓိကထွက်ကုန်မှာ ပဲ၊ နမ်း၊ ပဲတို့ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများရှိသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃'၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃' မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော မြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

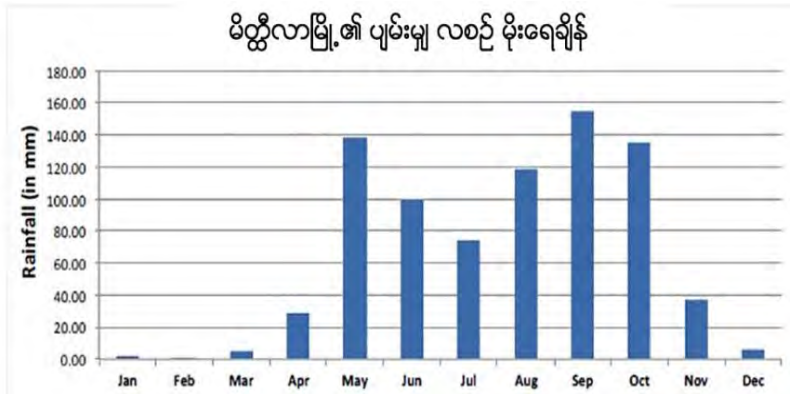

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် မြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းမြောက်သွေ့ဒေသရှိ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိ မိတ္ထီလာမြို့နယ်

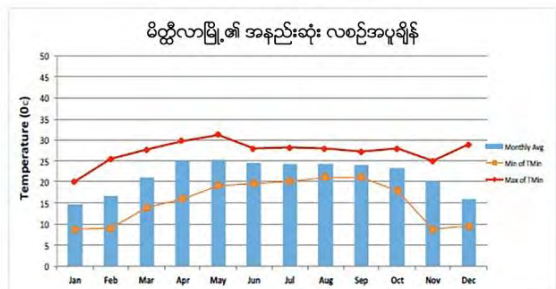
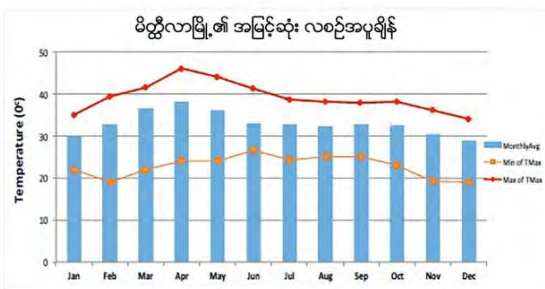
ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာ မြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

ပုံ၅/မိတ္ထီလာမြို့၏ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည် မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၈၀၀ မီလီမီတာသာ ရရှိသောကြောင့် ငြိမ်သည်လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များတွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံး ရရှိသော မြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များ အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

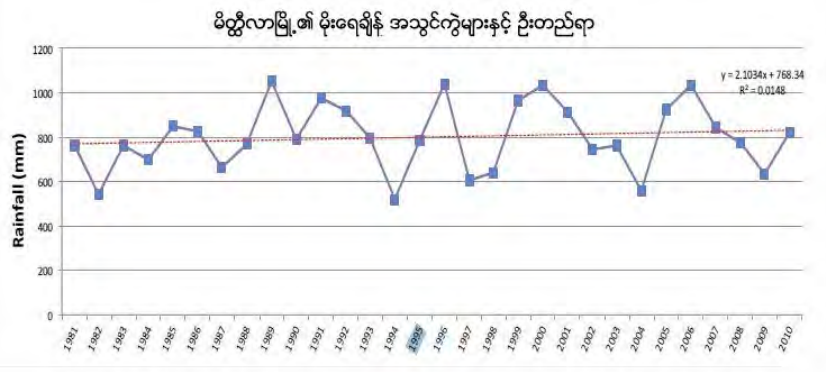

ပုံ၆/မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် ဧပြီလသည် အပူဆုံးလအဖြစ် ဖော်ပြပြီး အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ့ အပူချိန်နှင့် အပူချိန်တို့ကို တိုင်းတာရရှိသည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် နေ့စဉ် အပူချိန်များအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် အအေးဆုံးလများမှာ ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရွာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေ့ဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

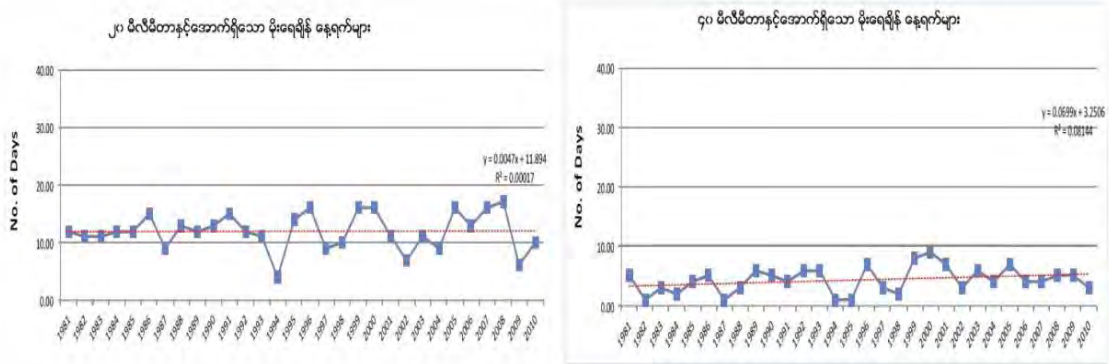

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည်နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကိုဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ့ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁)မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

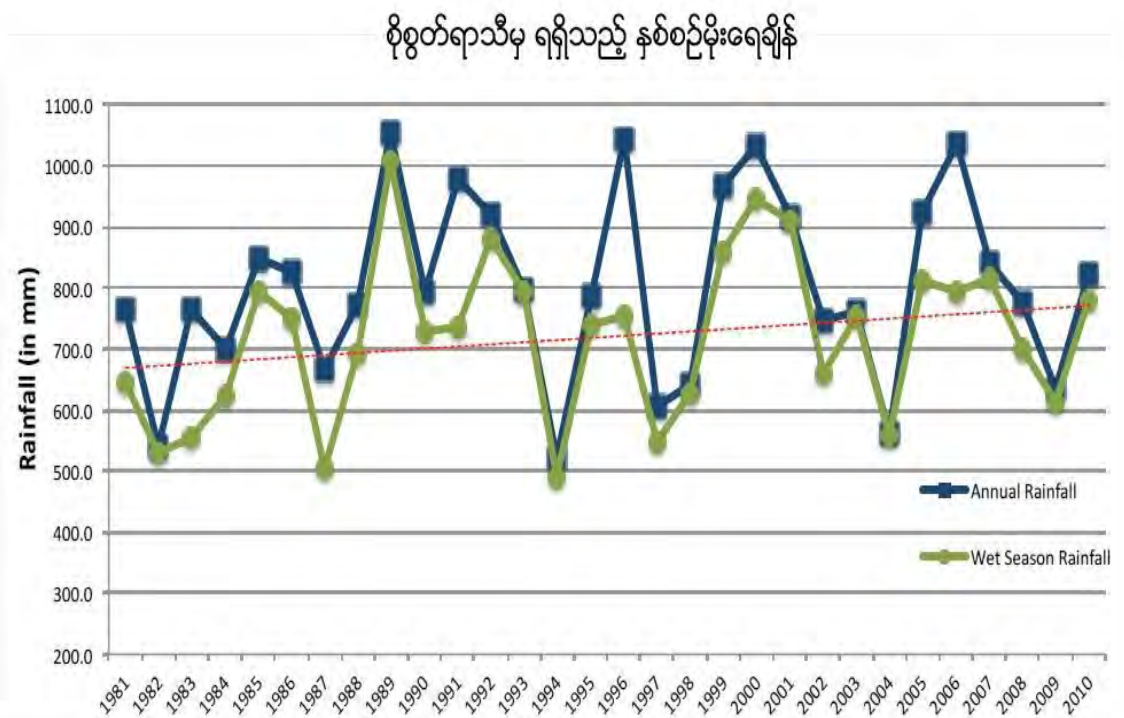
ဇယား ၂၊မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ၄ရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မီလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

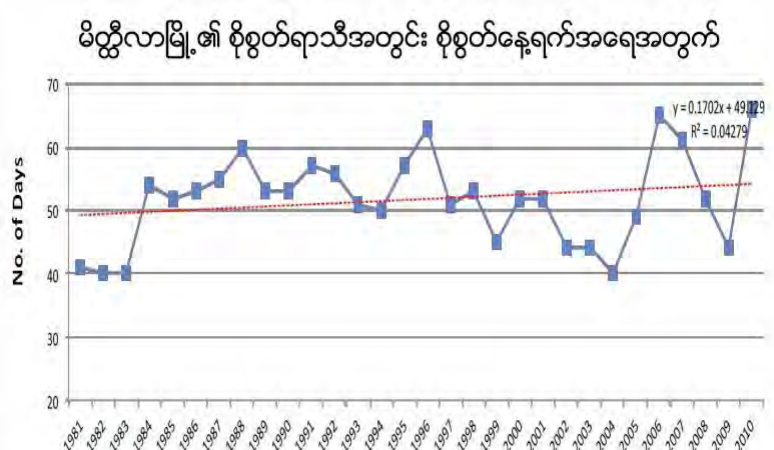
၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် မှတ်သားအတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

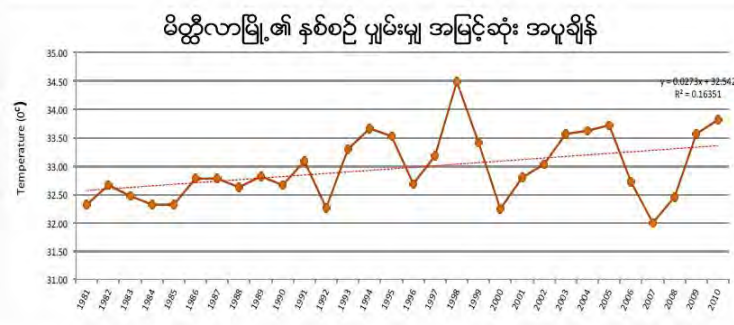
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

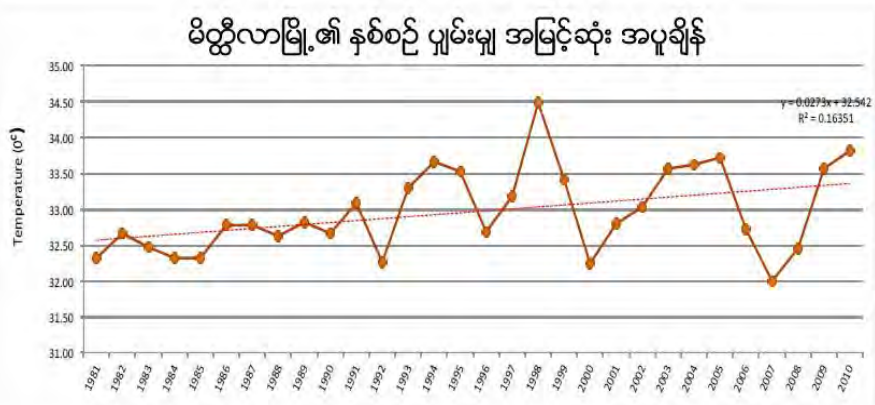
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနှေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာအားဖြင့် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့် ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ	
၁။	မီးလောင်ခြင်း	၁၉၇၅	အိမ်တစ်အိမ်မီးလောင်ခဲ့	ကျေးရွာက ကူညီဖြေရှင်းပေးခဲ့
၂။	မိုးခေါင်	၁၉၈၀	တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးခဲ့၊ နွားစာရှားပါး၊ စားဝတ်နေရေးခက်ခဲ	မြက်ခါးတူးကျွေးရတယ်၊ ဝါးရုံရွက်ကောက်ကျွေးရတယ်၊ ပြောင်းဖူးထောင်းစားခဲ့ရတယ်။
၃။	ရေရှားပါး	၁၉၈၃	တိရစ္ဆာန်များသေဆုံးတယ်၊ အလုပ်အကိုင် နှောင့်နှေးတယ်	ရွာနှင့်နှစ်မိုင်ကျော် လှည်းနဲ့သွားခပ်ရတယ်။
၄။	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ	၁၉၈၅	လူနှစ်ဦးသေဆုံးခဲ့တယ်။ (ရေမသန့်လို့)	မိတ္ထီလာပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသရတယ်။
၅။	ရေရှားပါးခြင်း	၂၀၁၆	တိရစ္ဆာန်များသေဆုံးတယ်၊ အလုပ်အကိုင်ပျက်တယ်၊ ရှိတဲ့ ရေတွင်းလည်း မကောင်းဘူး	အခြားကျေးရွာများက လာလှူတယ်၊ ရွာနားနီးနဲ့ ပြင်ပအဖွဲ့တွေကလည်း လာလှူတယ်။
၆။	အပူလွန်ကဲခြင်း	၂၀၁၆	နွားစာခက်ခဲတယ်၊ ရေရှားတယ်၊ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲတယ်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးတယ်။
၇။	မိုးခေါင်	၂၀၁၆	နွားစာခက်ခဲတယ်၊ ရေရှားတယ်၊ စားဝတ်နေရေးခက်ခဲတယ်	တခြားရွာကို သွားဝယ်ရတယ်၊ ပြင်ပအဖွဲ့တွေက လာလှူတယ်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာတွင် ထူးခြားဖြစ်စဉ်(၇)ခုရှိပါသည် ။၎င်းတို့မှာ မီးလောင်ခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်း၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဖြစ်ခြင်း၊ အပူလွန်ကဲခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ရသည်။

မီးလောင်ခြင်းသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသည်။ အိမ်တစ်လုံး မီးလောင်သွားခဲ့သည်။ ကျေးရွာမှ ဝိုင်းဝန်းဖြေရှင်းပေးခဲ့ရသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းကို ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် ကြုံတွေ့ရသည်။ တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးခဲ့ရသည်။ လူများလည်း စားဝတ်နေရေးခက်ခဲသည်။ နွားစာလည်း ရှားပါးပါသည်။ နွားစာရှားပါးသောကြောင့် မြက်ခါးဥများ တူးကျွေးရသည်။ ဝါးရုံရွက်ကောက် ကျွေးရသည်။ လူများလည်း အစားအစာ ရှားပါးသောကြောင့် နမ်းဖတ်၊ ပြောင်းဖူးကြမ်းကို ထောင်းစားခဲ့ရသည်။

၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ရေရှားပါးခြင်းကို ကြုံတွေ့ရသည်။ တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးခဲ့ရပါသည်။ ရေရှားရသော ကြောင့် အလုပ်အကိုင်များ နှောင့်နှေးခဲ့ရပါသည်။ ရွာမှ နှစ်မိုင်ခန့်ဝေးသော နေရာသို့သွားခပ်ခဲ့ရပါသည်။

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက်ကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ တစ်ရွာလုံးဖြစ်ပွားပါသည်။ အဓိကမှာ သောက်သုံးရေ မသန့်ရှင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ လူနှစ်ဦး သေဆုံးခဲ့ပါသည်။ မိတ္ထီလာပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသခဲ့ရပါသည်။ ရေရှားပါးခြင်းကို ၂၀၁၆ တွင် ကြုံတွေ့ရသည်။ တိရစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီးကြ သည်။ အလုပ်အကိုင်များလည်း ပျက်စီးခဲ့ရပါသည်။ ရှိသောရေများလည်း မကောင်းပါ။ အခြားကျေးရွာများက လာလှူတန်းပါသည်။ အခြားဒေသများသို့လည်း သွားခပ်ရပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အပူလွန်ကဲခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ရသည်။ ဆိတ်၊ နွားများ သေကြေပျက်စီးခဲ့သည်။ နွားစာ များလည်း ရှားပါးသည်။ အခြားကျေးရွာများသို့ သွားခပ်ရသည်။ သွားဝယ်ရပါသည်။ စားဝတ်နေရေးလည်း ခက်ခဲ ပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒီဇိုက်

ဆူးရှင်ကျေးရွာ၏ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒီဇိုက်

ရာသီဥတု	အပူချိန်	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ	အပူ
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂
အပူ	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂	၁၂

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဇရပ်ကုန်းအုပ်စုအတွင်း တည်ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သည်။ နှမ်း၊ ဝါ၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ပဲ၊ မြေပဲ၊ ပြောင်းတို့ကို စိုက်ပျိုးသည်။ မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်များ၊ ကြက်၊ ဝက် တို့ကို မွေးမြူသည်။ နှမ်းကို တစ်ရွာလုံးစိုက်ပျိုးသည်။

ကဆုန်၊ နယုန်လတွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လတွင် ပေါင်းထိုးသည်။ တော်သလင်းလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ တစ်နှစ်တာဝင်ငွေ (၁၅၀၀၀၀) ခန့် ရရှိပါသည်။ အိမ်ခြေ (၆၅)အိမ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု (၁၀)စုရှိသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ မိုးလေဝသ မမှန်ကန်ခြင်းကို ကြုံရသည်။

ပဲစဉ်းငုံကို နှမ်းနှင့်ရော၍ စိုက်ပျိုးသည်။ နှမ်းနှုတ်ပြီး၍ တော်သလင်းလတွင် ထယ်လိုက်သည်။ သီတင်းကျွတ်လ၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွင် ဆေးဖျန်းပါသည်။ ပြာသိုလတွင် နှုတ်ပါသည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၃၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ခြေ (၆၅)၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု(၁၀)စု စိုက်ပျိုးသည်။ အဓိကပြဿနာ မှာ ပိုးကျခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းကို နွားစာအတွက်သာ စိုက်ပျိုးသည်။ တောင်သူအလုံး စိုက်ပျိုးသည်။

ထောပတ်ပဲကို တော်သလင်းတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး သီတင်းကျွတ်လတွင် ပေါင်းထိုးသည်။ နတ်တော်လတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ တစ်နှစ်ဝင်ငွေ (၁၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ မိုးလေဝသ မမှန်ကန်ခြင်း၊ ပိုးကျခြင်း များ ကြုံတွေ့ရသည်။ မြေပဲကို ဝါဆိုလတွင်စိုက်ပြီး တန်ဆောင်မုန်းလတွင် ခူးဆွတ်သည်။ တစ်နှစ်ဝင်ငွေ (၁၀၀၀၀၀) ခန့် ရရှိပါသည်။

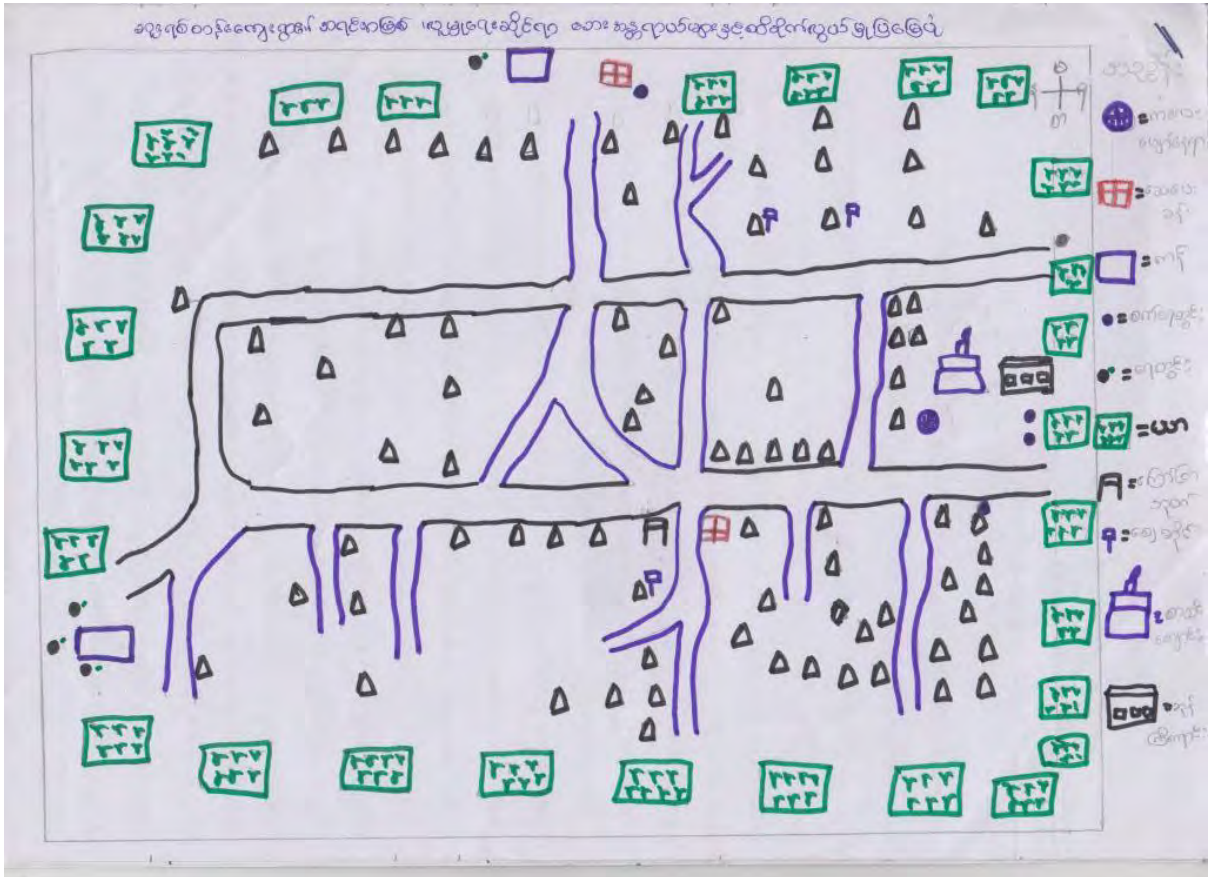
ဝါကို ဝါခေါင်လတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွင် ဆေးဖျန်းသည်။ နတ်တော်၊ ပြာသို့၊ တပို့တွဲလတွင် ဝါကောက်သည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၁၅၀၀၀၀၀) ခန့် ရသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ပိုးကျခြင်း၊ မိုးလေဝသ မမှန်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ သိုးတို့ကို မွေးမြူသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါး မွေးမြူသည်။ တစ်နှစ် ပတ်လုံး မွေးမြူသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ရောဂါကျခြင်း၊ အစားအစာ ရှားပါးခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ရသည်။

စိုက်ပျိုးရေးကို မိုးရွာလများဖြစ်သော နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင်သာ လုံလောက် သည်။ ကျန်လာများတွင် ရှားပါးပါသည်။ သောက်သုံးရေလည်း ရှားပါးပါသည်။ တပို့တွဲ၊ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန် လများတွင် အလွန်ရှားပါးပါသည်။

ဝမ်းစာဖူလုံမှုနည်းပါသည်။ သီးနှံရသောလများတွင်သာ ဖူလုံပါသည်။ ဝင်ငွေများသော လမှာ နတ်တော်လ ဖြစ်၍ ဝင်ငွေနည်းသောလမှာ ကဆုန်လဖြစ်သည်။ တန်ခူး၊ ကဆုန်လတွင် လေထန်သည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြ/ဘေးအန္တရာယ်ပြ/ထိခိုက်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့မှ ( ) မိုင် ကွာဝေးပြီး ခရိုင်ချင်းဆက်လမ်းနှင့် (၅)ဖာလုံ လောက်ဝေးပါသည်။ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ ( ) နှင့် လူဦးရေ ( ) ရှိပါသည်။ မူလတန်းပညာ ရေးတွင် ရပ်ရွာမှာရှိပြီး အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကို ( ) မိုင်ဝေးသော ဇရပ်ကုန်းကျောင်းနှင့် အထက ရေဝေ၊ အထက (ဆည်တို) သို့ သွားရောက်သင်ကြားရပါသည်။ ထိုအခါတွင် ကလေးများ၏ လုံခြုံမှုနှင့် ခရီးဝေး သည့်အတွက် မိဘများသည် ယောက်ျားလေးများကိုသာ ကျောင်းထားကြပြီး မိန်းကလေးများ ပညာသင်ကြားမှု နည်းပါသည်။ ကျန်းမာရေးအတွက် ရပ်ရွာမှ ဆေးပေးခန်းနှင့် ဆည်တို၊ မိတ္ထီလာမြို့များသို့ သွားရောက်ကုသကြပါ သည်။ ရပ်ရွာပိုင်ဆိုင်မှုအကျယ်အဝန်းမှာ ( ) ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် နှစ်ထပ်အိမ်နှင့် တစ်ထပ်တိုက်များပါသည်။ စားဝတ်နေရေးနှင့် စီးပွားရေးအတွက် ယာခင်းများနှင့် ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်များကို သုံးကြပါသည်။ ရွာအနီးတွင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခံနယ်မြေနှင့် နီးစပ်မှုမရှိပါ။ သစ်တောမှ ယူကလစ်စိုက်ပျိုးထားပြီး ကန့်သတ်နယ်မြေတော့ရှိပါသည်။ ဒီနယ်အတွင်းတွင် ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော တိရစ္ဆာန်များမှာ ဗိုင်း၊ ကြက်တူရွေး၊ တစ်ကယ်တူး၊ ဇရပ်ငှက်တို့ဖြစ်ပါသည်။ သစ်ပင်များကတော့ ရှိနေပါသေးသည်။ ပင်မတောအုပ်၊

ဒုတိယတန်းစား သစ်တော၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေနက်ကွင်းများနှင့် မနီးစပ်ပါ။ လူတွေကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သစ်တော၊ ကျောက်ခဲများ ရှားပါးသွားပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် စီးပွားရေးအတွက် မွေးမြူသောဆိတ်များ ကျွေးမွေးရန် သစ်ကိုင်းခုတ်ခြင်း၊ အိမ်ဆောက်ခြင်း၊ မီးသွေးဖုတ်ခြင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လူမျိုးကွဲမရှိပါ။ အဆင့်အဆန်း (သို့) ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာခြား၍ စီးပွားရေး၊ အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းမူ မတူညီပါ။ နေ့စား၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ မွေးမြူရေး၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ငသား၊ တောင်ယာ စိုက်ပျိုးကြပါ သည်။ ရပ်ရွာလူထုတွင် အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် လူအင်အား၊ ငွေကြေး၊ လမ်း၊ သစ်ပင်၊ ကျောက်ခဲ၊ တိရစ္ဆာန် မွေးမြူ မှုရှိပါသည်။ ခိုလှုံနိုင်သော အဆောက်အဦးသီးသန့်မရှိသော်လည်း ရပ်ရွာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ခိုလှုံနိုင်ပါ သည်။ ယာဉ်အကြီးအနေဖြင့် ကား၊ လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီးများကို အသုံးပြုကြပါသည်။ မြေယာအသုံးပြုမှု အနေဖြင့် ယခင်ဘိုးဘွားစဉ်ဆက်အတိုင်း အသုံးပြုပြီး မြေဩဇာ၊ ဓါတုဆေး ပိုမိုသုံးစွဲလာပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် လူဦးရေလျော့ကျမှုရှိပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများပါသည်။ အထူးသဖြင့် လူငယ်များ ပိုရှားပါးလာပါသည်။ တစ်ရွာလုံးခံရပါသည်။

ရပ်ရွာအတွင်းမှ အိမ်ထောင်စုများ မှီခိုအားထားရသည့် အစားအစာမှာ ဆန်ဖြစ်ပြီး ရေမှာ ယခုအခါတွင် ရှားပါးနေပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းမှုမှာ ဆိတ်၊ နွား၊ မွေးမြူကြပြီး ယာလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ စားသောက်ဝယ်ရန် အတွက် ဈေးသို့ (ရေဝေနှင့် တောင်ဦး) သွားရပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် သီးနှံများရောင်းချရန် ( ) မိုင်ဝေးသော မိတ္ထီလာသို့ သွားရောက်ရောင်းချကြပါသည်။ ရပ်ရွာပိုင်း အဆောက်အဦးအနေဖြင့် စာသင်ကျောင်း(၂)ဆောင်၊ ကလေးပျော်နေရာ ၁ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် နားနေဆောင်(၃)ဆောင်ရှိပါသည်။ ဆေးပေးခန်းနှင့် ဆေးရုံ သည်လည်း ရပ်ရွာပိုင် အဆောက်အဦးအဖြစ် (၃)ဆောင်ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း (ကိုယ်)၊ ကျားမခွဲခြားမှုများ ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာ၏ အဓိကအန္တရာယ်အနေဖြင့် မိုးမရွာခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုကတော့ တစ်ရွာလုံးပဲဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာပါက ခိုလှုံရာနေရာ များသို့ သွားနိုင်မည်။ နည်းလမ်းများ မသိရှိကြပါ။ လေ့ကျင့်မှုလည်း မရှိပါ။ ကျရောက်မှုလည်း မရှိသေးပါဟု ပြော ပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုအနေဖြင့် အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုအနေဖြင့် တိရစ္ဆာန်များကိုသာ ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ယခုအထိတော့ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု မဖြစ်ကြသေးပါ။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော နေရာဟု သီးသန့်မရှိပါ။ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်နိုင်သော နည်းလမ်းနှင့် အဆောက်အဦးများ မရှိပါ။

ကလေးများအကြိုက်ဆုံးနေရာသည် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းနှင့် စာသင်ကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာ၏ အရှေ့ဘက်ဆုံးအပိုင်းဖြစ်ပြီး နေရာကျယ်ဝန်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ခိုလှုံရာနေရာများသို့ ကလေးများ အမြန်ဆုံးရောက်နိုင်သော လမ်းများကို မသိပါ။ ရပ်ရွာ၏အနောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်၊ မြောက်ဘက်ကို ရေရရှိ ရန် သွားကြပါသည်။ ရပ်ရွာ၏ အရှေ့ ( ) မိုင်း၊ မြောက် ( ) မိုင်း၊ အနောက် ( ) မိုင်းသို့ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် သွားကြပါသည်။ ကုန်သွယ်ရေးများ ရောင်းချရန်နှင့် ပြန်လည်ဝယ်ရန်အတွက်လည်း သွားကြပါသည်။ စီးပွားရေးဧည့်သည်အတွက် တာချီလိတ်၊ ထိုင်းနိုင်ငံသို့လည်း သွားရောက်ကြပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

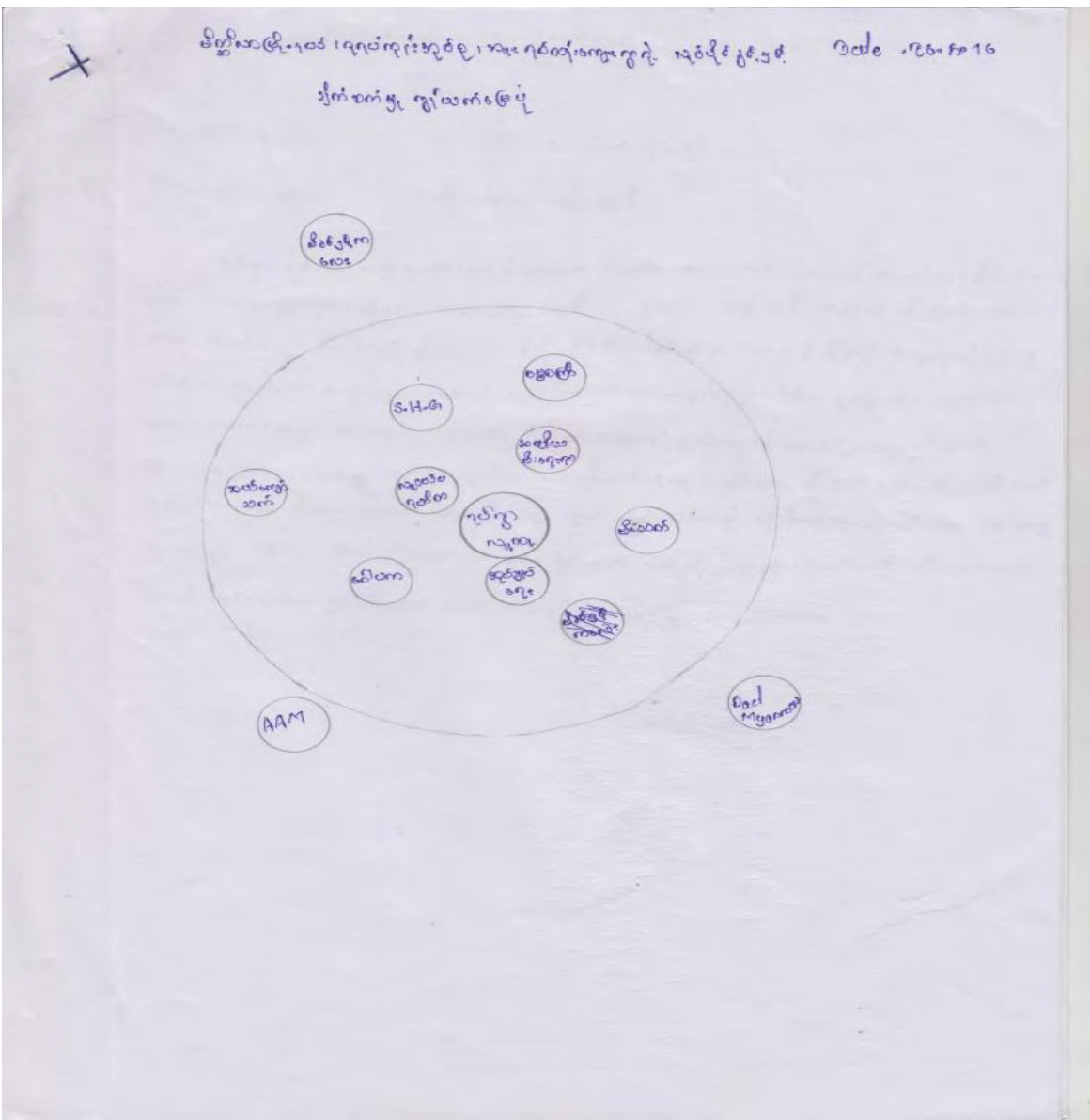
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလိုက်လေ့ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း
နှမ်း၊ မြေပဲ၊ ထောပတ်ပဲ၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ဝါ၊ စပါး	အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရောင်းရတယ်။ ဝမ်းစာအတွက် ဖြေရှင်းတယ်၊ မျိုးချန်တယ်။	ပိုးကျတယ်။ မိုးလေဝသမမှန် ကန်ဘူး၊ မျိုးမသန့်ဘူး	သီးချိန်၊ ပွင့်ချိန်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်ဆေးဖြန်းတယ်၊ အားဆေးဖြန်းတယ်၊ ပိုးခါတယ်	နေကြာပြောင်းစိုက်လာတယ်၊ (နှမ်းမစိုက်ရရင်)
ဆိတ်၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်	ရောင်းစားတယ်၊ စားဝတ် နေရေးအတွက် ဖြေရှင်းရတယ်။	ခွာနာလျာနာ၊ အအေးလွန်ကဲ၊ အစားအစာ ရှားပါးတယ်။	ကာကွယ်ဆေးထိုးတယ်၊ မိုးရာသီ တပေါင်း၊ တန်ခူးအများဆုံးဖြစ်တယ်။	မရှိပါ။
လှည်း၊ ကား၊ ဆိုင်ကယ်	အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် အလွယ်တကူ သုံးလို့ရတယ်	မိုးရွာရင် လမ်းမကောင်းဘူး၊ သုံးမရဘူး။	အဆောက်အဦး သီးသန့်နဲ့ထားတယ်။	မရှိပါ။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆန်းစစ်မှု ဇယားရေးဆွဲခြင်းကို (၁၂:၀၀)မှာ စတင်ပါတယ်။ ဦးစွာ ရပ်ရွာအတွင်း ဘယ်လိုအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတွေ ရှိသလဲမေးပါတယ်။ ထိုအခါ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးတို့ကို လုပ်ကိုင်ကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးတွင် နှမ်း၊ ဝါ၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်ပဲ၊ စပါး တို့ကို စိုက်ကြောင်းပြောပါတယ်။ ထိုအရာတွေက ဘေးအန္တရာယ်ကျလျှင် ဘယ်လို ကူညီသလဲမေးရာ ရောင်းရတယ်၊ ဝမ်းစာအတွက် ဖြေရှင်းတယ်၊ မျိုးချန်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်လိုအန္တရာယ်တွေကျသလဲမေးရာ ပိုးကျတယ်၊ မိုးလေဝသမမှန်ကန်ဘူးလို့ဆိုပါတယ်။ ဘယ်အချိန်မှာဖြစ်လဲမေးရာ သီးချိန်၊ ပွင့်ချိန်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လတို့တွင် အဖြစ်များတယ်။ ဆေးဖြန်း ကာကွယ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ပိုးလည်းကျတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နှမ်းမရရင် နေကြာပြောင်းစိုက်တယ်လို့ ဆိုပါ တယ်။ မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်၊ နွား၊ သိုး၊ ဝက်တို့ကို

မွေးမြူကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဝမ်းစာအတွက် ရောင်းစားတယ်၊ စားဝတ်နေရေးဖြေရှင်းရတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ခွာနာလျှာနာ ရောဂါဖြစ်တယ်။ အအေးလွန်ကဲတယ်၊ အစားအစာ ရှားပါးတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးရတယ်။ မိုးရာသီမှာ အဖြစ်များတယ်။ တပေါင်း၊ တန်ခူးအများဆုံး ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြားတိရစ္ဆာန်ပြောင်းမွေးဖို့ မရှိပါလို့ ပြောပါတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုအနေနဲ့ ဘာတွေ ရှိသလဲမေးရာ လှည်း၊ ကား၊ ဆိုင်ကယ်တို့ကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဘယ်လိုအသုံးချလို့ရလည်းမေးရာ အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် အလွယ်တကူသုံးလို့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်လိုအခက်အခဲတွေရှိသလဲမေးရာ မိုးရွာရင်လမ်းမကောင်းဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ အဆောက်အဦး သီးသန့်ထားရတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အစည်းအဝေးကို (၁၂:၄၅)မှာ ရုတ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာတွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူငယ်ပရဟိတ၊ အမျိုးသမီးရေးရာ၊ ဆယ်ကျော်သက်၊ SH.G၊ ဂေါပက၊ မီးသတ်၊ ဓမ္မစင်္ကြာ အဖွဲ့တို့ရှိပါသည်။ အပြင်မှလာသောအဖွဲ့များမှာ AAM.Pact Myanmar မိခင်နှင့်ကလေးအဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရွာရေး၊ ရပ်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။ လူငယ်ပရဟိတအဖွဲ့သည် သာရေး၊ နာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သည်။ SH.G အဖွဲ့သည် အဖွဲ့ဝင်များအတွက်သာ လုပ်ကိုင်သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

ဂေါပကအဖွဲ့သည် ဘာသာရေး၊ သာရေး၊ နာရေးတို့ကို အဓိကလုပ်ကိုင်သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း ဝေယျာဝစ္စတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။ မီးသတ်အဖွဲ့သည် မီးကင်းပင်ခြင်း၊ မီးစောင့်ခြင်းတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။ နွေရာသီ တွင်သာ လုပ်ကိုင်သည်။ ဓမ္မစင်္ကြာအဖွဲ့သည် ဝတ်ရွတ်ခြင်း၊ ဘုရားပန်းလဲခြင်းတို့ကို လုပ်ကိုင်သည်။

AAM အဖွဲ့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လုပ်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလူငယ်ထား၍ လုပ်ကိုင်သည်။ ကျေးရွာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါသည်။ Pact Myanmar အဖွဲ့သည်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လုပ်ကိုင် သည်။ မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် အမျိုးသမီးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအတွက် ဖွဲ့စည်း ထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

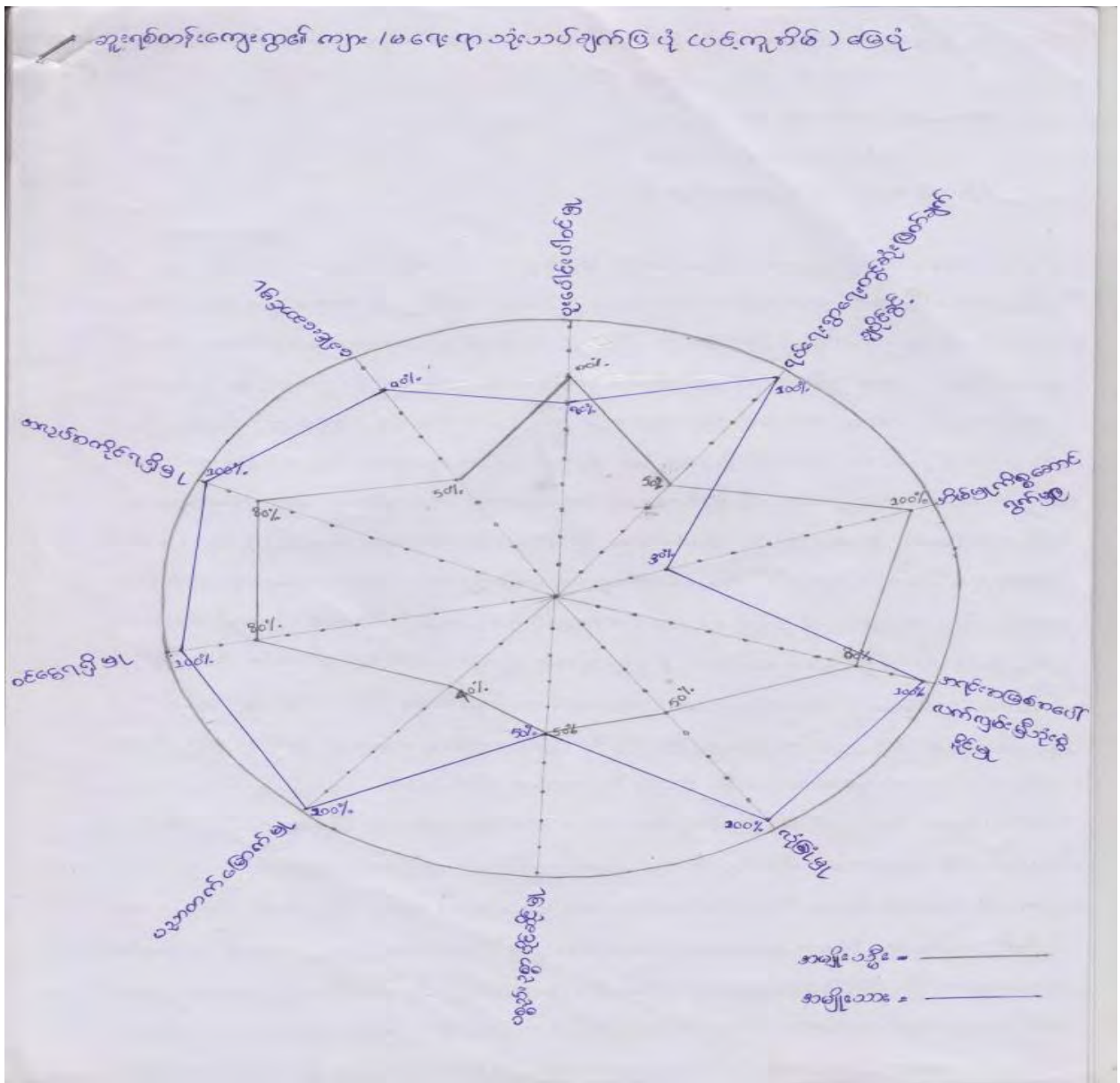
ကျေးရွာအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လုပ်ကိုင်သောအဖွဲ့အစည်းများမှာ အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူငယ်ပရဟိတ ဆယ်ကျော်သက်၊ ဓမ္မစင်္ကြာအဖွဲ့တို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အဖွဲ့များမှာ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများအတွက် ရည်ရွယ်ထားသော စီမံကိန်းမရှိပါ။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ပရဟိတ	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်လုပ်ဆောင်သည်။
မီးသတ်	မီးဘေးလုံခြုံရေးအတွက်လုပ်ဆောင်သည်။
ဓမ္မစင်္ကြာရွတ်	ဥပုသ်နေ့တိုင်းဓမ္မစင်္ကြာရွတ်ဖတ်ပူဇော်ပါသည်။
ဆယ်ကျော်သက်	ဆယ်ကျော်သက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။
SHG	အမျိုးသမီးပုံမှန်တွေ့ဆုံပြီး ငွေစုခြင်း၊ငွေခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။
ဂေါပက	ဘာသာရေးကိစ္စကို လေးထားလုပ်ဆောင်သည်။
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
AAM	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို

	ကျေးရွာလူထုနှင့်အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်ပါသည်။
Pact myanmar	ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ပေးခြင်းနှင့် ငွေချေးပေးခြင်း။
မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်းသည် တောင်ကုတ်မြို့နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ လာရောက်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သော အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး မီးယပ်သားဖွားကိစ္စရပ်များ၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများနှင့် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခေါင်းဆောင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ၅၀%ပေးပြီး အမျိုးသားများကို ၉၀% ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတပိုများခြင်း၊ အလုပ်ပို၍ လုပ်နိုင်ခြင်း၊ အပြင်တွေထွက်၍ အလုပ်လုပ်ရခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးများထက် အစစအရာရာသာလွန်တယ်ဟု ပြောခြင်းဖြစ်သည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများကို (၈၀%)ပေးပြီး အမျိုးသားများကို (၇၀%) ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် တောထဲသို့သွားအလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရပ်ရေးရွာရေး ဆုံးဖြတ်ချက် ချပိုင်ခွင့်တွင် အမျိုးသမီးများကို ၅၀% ပေးပြီး အမျိုးသားများကို ၁၀၀% ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများသည် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည် မှုအားနည်းခြင်း၊ အမျိုးသားများက ပြတ်သားတယ်၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကွာတယ်ဟု ပြောပါသည်။

အိမ်မှုကိစ္စဆောင်ရွက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ၁၀၀% ပေးထားပြီး အမျိုးသားများကို ၃၀% ပေးထားပါ သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများသည် ထမင်းချက်၊ ဟင်းချက်၊ အဝတ်လျှော်စသည်ဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စ အဝဝကို ဆောင်ရွက်ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အရင်းအမြစ်အပေါ် လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ၈၀% ပေးပြီး အမျိုးသားများကို ၁၀၀% ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများသည် အိမ် အတွက်သာသုံးခြင်း၊ အားနည်းခြင်း၊ ယောက်ျားလေးများမှာ အသုံးစရိတ်များခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

လုံခြုံမှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ၅၀%ပေးထားပြီး အမျိုးသားများကို ၁၀၀% ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများမှာ အန္တရာယ်အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်တယ်ဟု မီးမလင်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများကို ၅၀% တန်းတူပေးထားပါသည်။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတန်းတူ ရှာဖွေရသောကြောင့် တန်းတူပိုင်ဆိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပညာတတ်မြောက်မှုတွင် အမျိုးသားများကို ၁၀၀% ပေးထားပြီး အမျိုးသမီးများကို ၄၀% ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများကို အိမ်မှုကိစ္စခိုင်းတယ်။ ယောက်ျားလေးက အပြင်ထွက်အလုပ်လုပ်ရတယ်။ ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်(ဦးဆောင်)ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေရရှိမှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ၈၀% ပေးထားပြီး အမျိုးသားများကို ၁၀၀%ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသားများက ပို၍ အလုပ်လုပ်နိုင်၊ အစားပိုစားနိုင်တယ်။ တစ်လုပ်တစ်လမ်းသာလုပ်ရတယ်။ အမျိုးသမီးများက မီးဖွားတာရှိတယ်။ အစားနည်းတယ်။ ဝင်ငွေမရသော အလုပ်သာပိုလုပ်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ၈၀%ပေးထားပြီး အမျိုးသားများကို ၁၀၀% ပေးထားပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများက အမျိုးသားများကဲ့သို့ အလုပ်မလုပ်နိုင်ခြင်း၊ အပင်ပန်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများက ထိခိုက်လွယ်ရခြင်းမှာ ဒဏ်မခံနိုင်ခြင်း၊ အားနည်းခြင်း၊ မတုံ့ပြန်နိုင်ခြင်းဟု ပြောပါ သည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲအစတွင် မောင်ရန်နိုင်ထွန်းမှ ဒီရွာမှာ ဘယ်လိုအဖွဲ့အစည်းတွေရှိလဲဟုမေးရာ ဝင်ဆွေးနွေးသူများ မှ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ Pot Myanmar အဖွဲ့၊ အမျိုးသမီး S.H.E ၊ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့၊ မီးသတ်အဖွဲ့တွေရှိတယ်ဟု ပြောကြသည်။ ရွာထဲမှာ အမျိုးသမီးတွေကတော့ လုပ်ငန်လုပ်ဆောင်ရာများတွင် မပါဝင်သေးပါဟု အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့သာပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြတယ်ဟု ပြောကြသည်။ ရအဲဒါဘာကြောင့်လဲဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှမေးရာ အမျိုးသမီးများမှ လူတိုင်းမတိုးရဲသေးဟု ပြောကြသည်။

ရာသီဥတုပူပြင်းမှုကြောင့် သောက်ရေသုံးရေများအရောင်ပြောင်းသွားသဖြင့် သောက်သုံးရေကို ပြင်ပမှ လာရောက်လှူဒါန်းမှုများရှိခဲ့သည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

မိမိတို့နေအိမ် အဆောက်အအုံတွေကို လုံခြုံအောင် ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် အမျိုး သားအမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း တို့ရှိသည့်အနက်မှ ရွာတွင် ခွဲတန်းအဖြစ် အဆင့်(၄)ဆင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ကြုံတွေ့လာလျှင် များသောအားဖြင့် ထိခိုက်သူမှာ အဆင့်(၃)(၄)တို့သည် အဓိကထိခိုက်လွယ်သူထဲမှာ ရောက်ရှိနေကြရပါသည်။ ယခုအခါ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်လာလျှင် ကြိုတင်ကာကွယ်ပြီး နေထိုင်ဖို့နှင့် ပြင်ဆင်ထားရန် ရေဒီယိုသတင်းမှတစ်ဆင့် ကြားသိရခြင်း၊ တီဗွီထဲမှ တစ်ဆင့်နှင့် ကလေးများထဲမှလည်း သိရှိရပါသည်။

ရာသီဥတု လွန်ကဲမှုဖြစ်ရပ်များအတွက် သတင်းအချက်အလက် အဆက်အသွယ်များကို ဖုန်း၊ တီဗွီ၊ ရေဒီယိုနှင့် ကလေးများမှ သတင်းအချက်အလက် ရရှိပါသည်။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များရရှိပြီးနောက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ကာကွယ်ပြီးနေထိုင်လေ့ရှိပါသည်ဟု အားလုံးမှပြောကြားပြီး အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	မတန်မဆအလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ စိတ်ဖိစီးမှုများခြင်း၊ အလုပ်ကြမ်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အလုပ်ချိန်များခြင်း	အလုပ်ချိန်လျော့ပေးခြင်း၊ နိုင်ရာတာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	လူကြီးများမှ မတန်တဆအလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ မိဘများမှ ရိုက်နှက်၍ အလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ ဝေါက်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖိစီးမှုများခြင်း၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။	လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင် လူကြီးများမှ ကလေးနှင့် တန်ရာအလုပ်ကိုခွဲဝေပေးခြင်း၊ ရိုက်နှက်၊ ဖိနှိပ်၊ ဝေါက်ငန်းခြင်းမှ လျော့ပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	မိဘများမှ စားဝတ်နေရေးအတွက် အချိန်ပေးနေရသောကြောင့် အချို့ တာဝန်များကို ကလေးအား တန်အောင် ခိုင်းခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။	ရပ်ရေးရွာရေးပွဲတော်များတွင် ကလေးများ ပါဝင် လိုပါက နိုင်သည့်တာဝန်ကိစ္စပေးရန်သာဖြစ် သည်။
စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများ	စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများတွင် မိဘ များမှ ဆင်းရဲသောကြောင့် ပြည့်စုံသော အစာအာဟာရ မရရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။	မိဘတွေအနေနဲ့ ပြည့်စုံလုံလောက်သော အစာ အာဟာရကို တိုက်ကျွေးရန်ဖြစ်သည်။
ပညာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲပြဿနာများ	ပညာရေးတွင် မူလတန်းမှ အလယ်တန်း ထိ တက်ရောက်သူမှာ များပြားပြီး အထက်တန်းသို့ရောက်လျှင် တက်ရောက်သူနည်းပါးသွားပါသည်။ မိဘမှ ငွေမတတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။	အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးစားထားပါသော်လည်း ကလေးဘက်မှ စိတ်ဝင်စားမှု နည်းနိုင်သည်။

သုံးသပ်ချက်

ဦးဆောင်သူမှ မိတ်ဆက်စကားပြောပါသည်။ ကလေးသူငယ်များအနေနဲ့ လေမုန်တိုင်း တိုက်ခဲ့ရင် ဘာတွေဖြစ်နိုင်မလဲ။ အသက်သေနိုင်တယ်။ ကလေးတွေက ခံနိုင်ရည်မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ယခုနှစ်ဆိုရင် မိုးခေါင်ရေရှားလို့ ဖျားနာမယ်။ ကျန်းမာရေးအားနည်းတယ်။ မျက်စိဆိုးတယ်။ အိမ်မှာဆိုရင် ဘာအန္တရာယ်တွေ ရှိသလဲဟုမေးရာ မိဘများမှ ရိုက်ခြင်း၊ ဆုံးမ မရ၍ ရိုက်ခြင်း၊ မောင်နှမချင်းရန်ဖြစ်တယ်။ ပညာရေးပိုင်းမှာတော့ ကျောင်းသားတွေအတွက် အခွင့်အရေးရှိတယ်ဟု ဦးဆောင်သူပြောပါသည်။ ကလေးကို (၁၆)နှစ်အထိကို ကလေးဟု သတ်မှတ်ထားတယ်။ ကလေးတွေမှာ အခွင့်အရေးရှိတယ်။ မိဘတွေက ကလေးအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်ထားတယ်။ ပညာရေးကို ဦးစားပေးသင့်တယ်။ သူတို့ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဦးစားပေးသင့်တယ်။ အလုပ်တအား လုပ်ရတယ်။ ပိတ်ပင်မှုတွေက ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် ဆိတ်ကျောင်း၊ နွားကျောင်းရတယ်။ အဲလိုလုပ်ရတဲ့အတွက် ကလေးတွေမှာ လုံခြုံခွင့်မရှိဘူး။ ရှင်သန်ခွင့်တွေ ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်။ ကလေးတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်က ဘာတွေလဲဟု မေးရာ ပညာရေး၊ ကျေးရွာကလေးတွေက ပညာရေးအခွင့်အလမ်းနဲ့ ဝေးမယ်။ ကလေးတွေရဲ့အန္တရာယ်တွေရှိ တယ်။ ကျေးရွာမှာ ကျောင်းမနေတဲ့ကလေးတွေလည်း ကျောင်းမှာလာကစားကြတယ်။ ကလေး ကစားစရာ ပစ္စည်းတွေ လိုအပ်တယ်။ အားကစားကွင်းမရှိဘူး။ အားကစားကွင်းတွေ လိုချင်တယ်။ အကာအကွယ်တွေလိုအပ်လား။

ကလေးတွေအတွက် (၁၆)နှစ်ဆိုရင်အန္တရာယ်များတယ်။ ကာကွယ်ပေးမှုတွေရှိလား ဟုမေးရာ မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုဖြစ်ရင် ကလေးတွေက ဘာတွေကူညီနိုင်သလဲဟုမေးရာ လမ်းတွေပြင်၊ ခဲသယ်၊ မြေကြီးသယ်၊ ကျေးရွာသန့်ရှင်းရေး၊ ရေကူးလာရင် ရေကူထည့်ပေးတယ်။ စီးပွားရေးကူညီနိုင်၊ ကုသိုလ် တွေ လုပ်တယ်။ ကလေးတွေအတွက် အတတ်ပညာတွေ ဖော်ထုတ်ခွင့်ရှိလာပြီဟု ပြောပါသည်။

ရပ်ရေး၊ ရွာရေးတွင် ကလေးများ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်လား၊ ပါဝင်မှုရှိပြီလားဟု မေးရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင် လား၊ ပါဝင်မှုရှိပြီလားဟု မေးရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့် မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ဆယ်ကျော်သက်တွေ တွေ့ဆုံပွဲမှာ အစည်းအဝေးမှာတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတယ်ဟုပြော၍ အစည်းအဝေးကို ရုတ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဦးဆောင်သူမှ မိတ်ဆက်စကားပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာ သဘာဝဘေးတွေ ဘာတွေဖြစ်သလဲဟု မေးရာ မိုးခေါင်ရေရှားသာဖြစ်ဖူးတယ်၊ ရေရှား၍ ရေလိုအပ်လျှင် ဘယ်ဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ရမလဲသိလားဟုမေးရာ မသိဘူး ဟုပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာ အန္တရာယ်တစ်ခုခုကြုံလာရင် ထိခိုက်လွယ်သူရှိလားဟုမေးရာ ဒေါ်သိန်းတစ်ဦးသာ ရှိတယ်။ ကိုယ်ခွဲမရှိလို့ဟု ပြောပါသည်။ အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်သတ်မှတ်ထားတာမရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ အန္တရာယ်ပြသတ်မှတ်ထားတဲ့ အမှတ်အသားရှိလားဟုမေးရာ မရှိဘူး၊ ရှေးအယူအဆရှိတယ်။ ဘီလုံးငှက် နိမ့်နိမ့်လေးပျံရင် မိုးရွာ၊ တူးရုပ်(ငှက်ကျား)အော်ရင် မိုးရွာ၊ တောက်တဲ့အော်ရင် မိုးနီး၊ ဖားမြေကြီး အပေါ်ယံတက်ရင် မိုးနီးပြီဟု သတ်မှတ်ချက်များ ရှိပါသည်ဟု ပြောပါသည်။

မီးဘေးနဲ့ပတ်သက်ရင် သတိပေးတာက ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ဆယ်အိမ်မှူးများမှ အဓိကတာဝန်ခံ၍ သတိပေးပါသည်။ တခြားတာဝန်ခံသူများ ရှိလားဟုမေးရာ မရှိဘူး၊ ဆယ်အိမ်ခေါင်းအဖွဲ့မှ တာဝန်ယူတာပဲရှိပါတယ်။ သဘာဝဘေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မှတ်တမ်း တင်ထားတာ မရှိဘူး၊ သတိပေးစာရွက်၊ ဌာနဆိုင်ရာများရဲ့ ဖုန်းနံပါတ် ကျေးရွာမှာ ကပ်ထားတာရှိလားဟုမေးရာ မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ကျေးရွာရဲ့လိုအပ်ချက်ကို ချိတ်ဆက်၍ ရယူမှုရှိလားဟုမေးရာ ရှိပါတယ်။ ကြိုတင်သတိ ပေးစနစ်ကို ဖုန်း၊ ရေဒီယိုစသည်တို့မှရပါသည်။ အရေးပေါ်ဖြစ်ရင် လူကြီးအိမ်မှ သံချောင်းခေါက်၍ သတိပေးပါသည်။ အခြားနေရာမရှိပါ။ ကျေးရွာမှာ ကြိုတင် သတိပေးချက်တွေကို ဘယ်လိုမျိုးတွေ လက်ခံရရှိသလဲဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မေးပါသည်။ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ လူကြီးမှပေးပါတယ်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောပါ သည်။ ကျေးရွာမှာ ဒီနေရာမှာတော့ အန္တရာယ်ရှိတယ်၊ ဘယ်နေရာမှာတော့ အန္တရာယ်ရှိတယ်ဆိုပြီး သတ်မှတ်ထား တာတွေရှိလားဟုမေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးတာလည်း မရှိပါဘူး ဟုပြောပါသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကိုယ့်ရပ်ရွာအတွင်းမှာ ဘယ်လိုမျိုး ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသလဲဟု မေးပါသည်။ ထိုအခါ လက်ကိုင်ဖုန်းတွေနဲ့ ပြောတယ်။ လူအချင်းချင်း တစ်ယောက်တစ်ယောက်နဲ့ ပြောတယ်။ ခေါင်းလောင်းခေါက်ပြီး အချက်ပေးတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ရပ်ရွာထဲမှာ မီးဘေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး မီးကင်းတဲတွေမှာ ခေါင်းလောင်း(သံချောင်း) တွေ တပ်ဆင်ထားတာတွေ ရှိလားဟုမေးရာ မရှိပါဘူး။ သူကြီးအိမ်မှာပဲရှိတယ်။ သူကြီးက အချက်ပေးပါတယ်ဟု ပြောပါသည်။

ကိုယ့်ကျေးရွာအတွင်းမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကော်မတီတွေဖွဲ့ပြီး ကြိုတင်လေ့ကျင့် မှုတွေ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သလားဟုမေးရာ ကော်မတီဖွဲ့ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ပြုလုပ်သင့်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာ ခိုလှုံရာနေရာ (အဆောက်အဦး) ဆောက်သင့်လားဟုမေးရာ ရွာသူ/သားများမှ ဆောက်သင့်ပါတယ်။ အဲ့အဆောက်အဦးထဲမှာ ဘာတွေရှိသင့်သလဲမေးရာ ရေ၊ မီး၊ အစားအစာ၊ အခန်းသတ်မှတ်ချက်များ၊ ကော်မတီ တွေလိုအပ်ပါသည်ဟုပြောပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူတွေအတွက် အသုံးပြုနိုင်သောပစ္စည်း၊

အဆောက်အဦများအား သတ်မှတ်၍ လုပ်ဆောင်မှုများမရှိကြောင်း ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။ ထို့နောက် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကျေးဇူးတင်စကားပြော၍ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ပထမဦးစွာ မအေးမြတ်နိုင်မှ အက်ရှင်အေဒ်မှာရှိသော စီမံကိန်းများထဲမှ BRACED သည် စီမံကိန်းတစ်ခု ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိ BRACED မှ ပြုလုပ်ခဲ့သော တောင်တော်သင်တန်း၊ တော်ဝင်နန်းခန်းမတွင် စတင်မိတ်ဆက်ပုံ၊ ရေဝေတွင် အဖွဲ့အစည်းဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းပေးပုံ၊ ရွာတွင် လာရောက်၍ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ ပြီးကြောင်း၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စာရင်းကိုင်သင်တန်း၊ ဆူးရစ်တန်းရွာတွင် ပြုလုပ်ကြောင်း ပြောပြ ခဲ့ပါသည်။

ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း မေးခွန်းများမှ စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာအကွယ် ပေးထားသော ဧရိယာအတွင်းတွင် မကျရောက်နေပါဟု ဦးဘိုနီမှပြောပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အပင် နှင့် သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလောက်တယ်ဟု ဦးမြတ်နိုင်မှပြောပါသည်။ စီမံကိန်းပါတ်ဝန်းကျင် တွင် သစ်တော၊ စိုစွတ်မြေ၊ ဒီရေတောနှင့် လူလုပ်သော သစ်ပင်များ အနီးအနားတွင်မရှိပါ။ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုလည်း မရှိပါဟု ပြောပါသည်။ သစ်တောများသည်လည်း စီမံကိန်းကြောင့် ပျက်စီးမှုများ ရှိမနေပါဟု ဦးစိန်အောင်မှ ပြောပါ သည်။ တိကျသော ပထဝီအနေအထားများလည်း ပြောင်းလဲမှုရှိမနေပါဟု ဦးဝင်းမောင်ဟု ပြောပါသည်။ အသီးအပင်နှင့် ဟင်းရွက်ပင်၊ သစ်သီးဝလံများကိုလည်း ရှင်းလင်းသလို ဖြစ်မနေပါဟု ပြောပါသည်။ အပင်များ မီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များအတွက် တိုးတက်မှုကို မလျော့ကျစေဘူးဟု ကိုဘိုနီမှပြောပါသည်။

စီမံကိန်းသည် မျိုးစိတ်များနှင့် သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို မဖျက်စီးပါဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောပါသည်။ ပင်လယ် နှင့် ရေနေဇီဝသက်ရှိများ မရှိ၍ မသိပါဟု ဦးဘိုနီမှ ပြောပါသည်။

ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေ၊ ဥပဒေအရ တားမြတ်ထားသော နေရာမရှိပါဟု ဦးဝင်းမောင်မှ ပြောပါ သည်။ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ်လည်း ရှိမနေပါ။ စီမံကိန်းသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီး နယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို မပျက်စီးစေပါဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောပါသည်။ သုဿန်တွေကို အနှောင့်အယှက် မပေးပါဟု ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းသည် အဆောက်အဦများကို အကျိုးသက်ရောက်စေပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစုပုံစံကို မပြောင်းလဲပါဘူးဟု ပြောပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်မှုမရှိပါဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောပါ သည်။ စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ဓါတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက် လုပ်ဆောင်ပြီး ရေထုနှင့် မြေထုကို ထိခိုက်စေမှုမရှိဟု ဦးစိန်အောင်မှ ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းသည် လက်ရှိလုပ်ဆောင်မှုတွင် အဆောက်အဦး မဆောက် လုပ်သောကြောင့် မရှိသေးဘူးဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောပါသည်။ မြေအောက်ရေ အရင်း အမြစ်များကိုသုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေမှုမရှိပါ။ ဖုန်မှုန့်များ ထုတ်လွှင့်နေမှုလည်း မရှိပါဟု ပြောပါသည်။ ဒီဇယ် အင်ဂျင်များ အသုံးမပြုသေးပါဟု ဦးဘိုနီနှင့် ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုများကို မဖြစ်စေပါဟု ပြောပါသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း အညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများ၏ ကျန်းမာရေးကိုလည်း ထိခိုက်မှုမရှိဟု ပြောပါသည်။

လူမှုပတ်ဝန်းကျင်

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု မဖြစ်စေပါဟု ဦးဘိုနီမှပြောပါသည်။ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု ၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုမဖြစ်စေပါ။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုလည်း ထိခိုက်မှုမဖြစ်ပါဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောပါသည်။

ပုံမှန်လူနေမှု ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်း

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည် ဟု ဦးစိန်အောင်မှ ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည်။ ဝန်ထမ်းများအတွက် အနည်းအကျဉ်းတော့ ကောင်းသွားမယ်ဟု ဦးဘိုနီမှ ပြောပါသည်။ ရှိရင်းစွဲ အရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ မအေးမြတ်နိုင်မှ ကျေးဇူးတင်စကားပြော ၍ အစည်းအဝေးကို ရုတ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့်ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်းကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
ရေရှားပါးခြင်း	X	X	X X	X	X	X X	X X X	X	X X	၁၄
အပူလွန်ကဲခြင်း	X	X	X X	X X X	X X X	X X X	X X X	X X X	X X	၂၁
မိုးခေါင်ခြင်း	X X X	X X	X X	X	X	X X	X X X	X X X	X X X	၂၀
မီးဘေး	X	X	X	X	X	X X X	X X X	X	X	၁၃
ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ	X X X	X X	X	X	X	X X	X X X	X	X	၁၅
တိရစ္ဆာန်များရောဂါကျခြင်း	X X X	X X X	X	X	X	X X X	X X	X	X	၁၆

ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အစည်းအဝေးကို အေးမြတ်နိုင်မှ အဖွင့်စကားပြောပြီး စတင်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာရဲ့ဘေးအန္တရာယ်များကို ပြန်လည်ချပြခဲ့ပါတယ်။ ရေရှားပါးတယ်၊ ရေရှားပါးတာက ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်ဖြစ်လဲဟုမေးရာ ဦးမြတ်နိုင်မှ တစ်ကြိမ်လောက်ဘဲဖြစ်တယ်။ တစ်နှစ်မှ ဘယ်ရာသီတွေဖြစ်လဲဟု ထပ်မေးရာ ရာသီကတော့နည်းတယ်။ နွေရာသီလောက်ဘဲဖြစ်တယ်။ (၄)လလောက်ဘဲကြာတယ်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ရေရှားပါးတာကို ကြိုတင်သတိပေးချက်တွေ မဖြစ်ခင်ရှိလားဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားများက ရှိတယ်။ ရေတွင်း ရေမချိုးရ၊ ရေကန်၊ မချိုးရ။ ဒဏ်ငွေများ သတ်မှတ်ထားတယ်ဟုပြောရာ ဖြစ်ပြီးရင်ရော သတိပေးတာတွေရှိလားဟု မေးခဲ့ရာ ဦးမြတ်နိုင်မှာ ရှိတယ်ဟုပြောပါသည်။ အေးမြတ်နိုင်မှ သက်ရောက်မှု ဘယ်လိုသက်ရောက်လဲဟုမေးရာ ရွာသူ/သားများက တစ်ရွာလုံးထံ သက်ရောက်တယ်ဟု အားလုံးပြောခဲ့ကြပါသည်။ အပူလွန်ကဲခြင်းက ဘယ်နှစ်ကြိမ်ဖြစ်လဲဟု မေးခဲ့ရာ အပူလွန်ကဲတာ ဒီနှစ် အတော်ပူတယ်။ အရင်နှစ်တွေ ထက်ကို ပူတယ်ဟု ရွာသူ/သားအားလုံးက ပြောခဲ့ရာ အေးမြတ်နိုင်က ရာသီက ဘယ်ရာသီလည်းဟုမေးရာ နွေရာသီမှာ အရမ်းပူတယ်ဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောခဲ့ရာ အားလုံးက ထောက်ခံခဲ့ကြပါသည်။ ဒီနှစ်အပူလွန်ကဲမယ်ဟု သတိပေးတာတွေရှိလားဟု မေးခဲ့ရာ ရေဒီယိုကပေးတယ်။ ဖြစ်ပြီးရင်လည်း ပေးတယ်။ အပူလွန်ကဲခြင်းကြောင့် လူနှင့် တိရစ္ဆာန်များပါ

သောက်သုံးရေရှားပါးမှုတွင် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်ဟု ရွာသူရွာသား အားလုံးကပြောပြီး အစည်းအဝေးကို ရုတ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

မီးဘေးကျတော့ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်ဖြစ်လဲဟု မေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားများက တစ်ခါဘဲဖြစ်ဘူးတယ်။ အိမ်တစ်အိမ်ပဲ မီးထဲပါသွားတယ်။ နွေရာသီမှာဖြစ်တာဟုပြောခဲ့ပြီး အေးမြတ်နိုင်မှ မီးဘေးမဖြစ်မီ သတိပေးတာ တွေရှိလားဟု မေးခဲ့ရာ ရှိတယ်။ ဆယ်အိမ်ခေါင်းတွေကလည်း အော်တယ်။ မီးဖွင့်ချိန်၊ ပိတ်ချိန်လည်း လုပ်ထားသည်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။ ဖြစ်ပြီး သတိပေးချက်ရှိလား မေးခဲ့ရာ ဖြစ်ပြီးရင်တော့ သတိပေး ချက်များတယ်ဟု အားလုံးကပြောခဲ့ပါသည်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကြတယ်။ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်ဖြစ်လဲဟု အေးမြတ်နိုင်က မေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားများက ရောဂါလည်း ခဏခဏဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ရင်လည်း ပြင်းထန်တယ်။ သေတာများတယ်။ ရာသီက ဘယ်ရာသီတွေဖြစ်လဲဟုမေးရာ သုံးရာသီလုံးဖြစ်တယ်။ ရောဂါမကျရောက်မီ ကြိုတင်သတိပေးချက်တွေ ရှိလား ဟုမေးခဲ့ရာ ကြိုတင်သတိပေးတာတော့ မရှိဘူး။ ဦးမြတ်နိုင်မှ အခြားရွာတွေဖြစ်ရင်တော့ရှိတယ်။ အသား၊ ငါးတွေ မယူလာခဲ့ဖို့ ပြောတယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။

ရောဂါကျပြီ သတိပေးတာတွေရှိလားဟုမေးခဲ့ရာ သတိပေးတယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ မိုးခေါင်တာ တစ်နှစ် ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်ခေါင်လဲဟုမေးခဲ့ရာ ကြိမ်ရေများတယ်။ မိုးဦးကျ ခေါင်တယ်။ ဒီနှစ်ဆို ရွာကိုမရွာသေးဘူးဟု ဦးမြတ်နိုင်နှင့် ရွာသားများက ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ဒီနှစ်မိုးခေါင်တော့ ရေရှားပါးတယ်။ သောက်သုံးရေကို အနားရွာ များကရော NGO အခြားအဖွဲ့အစည်းများက လာလှူနေတယ်ဟု ရွာသူ/သားများက ပြောပြီးနောက် အေးမြတ်နိုင် မှ မိုးမခေါင်ခင် သတိပေးတာတွေ ရှိလားဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားများက ရေဒီယိုကတော့ရှိတယ်။ ဖြစ်ပြီးရင်တော့ မိုးခေါင်တော့ ရေမရှိမှုတွေဖြစ်လာတော့ ရေကိုချွေတာသုံးဖို့တော့ ပြောတာတွေရှိတယ်ဟု အားလုံးကပြောခဲ့ပြီး နောက် သက်ရောက်မှုအား ဘယ်လောက်ထိ သက်ရောက်လဲဟု မေးခဲ့ရာ တစ်ရွာလုံး သက်ရောက်တယ်။ မိုးခေါင်တော့ စီးပွားရေးလည်း အဆင်မပြေဘူး၊ သောက်သုံးရေလည်း ရှားပါးသည်ဟု ရွာသူ/သားအားလုံး ပြောခဲ့ကြပါသည်။

ဝမ်းလျှောရောဂါကြိမ်ရေ ဘယ်လောက်ဖြစ်သွားလဲဟု မေးခဲ့ရာ ကြိမ်ရေများတယ်။ ဟိုတစ်နှစ်ကဆို အတော်ဆိုးတယ်။ လူတောင်သေတယ်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ရာ ရာသီကရောဟု မေးခဲ့ရာ ရာသီကတော့နည်း တယ်။ ကျရောက်လာရင်တော့ ဆေးခန်းတွေသွားတယ်ဟု ရွာသူ/သားအားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။

ဝမ်းလျှောရောဂါမဖြစ်မီ သတိပေးတာတွေ ရှိလားဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားအားလုံးက မဖြစ်ခင်တော့ သတိပေးတာနည်းတယ်။ ဖြစ်ပြီးရင်တော့ သတိပေးတာများတယ်။ အစားအသောက် သန့်သန့်ရှင်းရှင်းစားဖို့၊ ရေကိုကျိုချက်သောက်ဖို့ ပြောတယ်ဟု ပြောခဲ့ကြပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝါသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝါသနှင့် ဇလဗေဒဌာန)	မကြာသေးခင်ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝါသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝါသနှင့် ဇလဗေဒဌာန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်း စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် မိုးအများဆုံးရွာသော လနှင့် ရေအကြီးဆုံးကြီးသေ ၁ လများမှာ ဝါခေါင်လဖြစ်သည်။	အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့လာ တယ် ဝါဆိုဝါခေါင်မှာ မိုးသန်ထန်စွာရွာ သည်	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်ကထက် ဒီနှစ်က ပိုပြီး ပူပြင်းလာတယ်	ရေတွင်းရေရှားလာပြ ခင်း - လူတွေမှာ ရောဂါတွေ ပိုဖြစ်လာတယ် - တိရစ္ဆာန်တွေက ရောဂါရပြီးသေ ကြေပျက်စီးလာ တယ်။ - ရာသီဥတုပြန် ပြောင်းလဲမှုကြောင့် သောက်သုံးရေများအရောင် ပြောင်းသွားခဲ့ သည်။	ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းရေတ က်မယ်၊ မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန် ရွာသောလ နယုန်မှ တော်သလင်းလစ တွမှာ မိုးရွာမယ်	ရေကိုချွေတာ သုံးစွဲခြင်း -ယခုရှိသော ရေတွင်းများအား ပြန်လည်ပြုပြင် ပြီး မွန်းမံခြင်းများပြု လုပ်ခြင်း - ကယ်ဆယ်ရေး ဌာန၊ မီးသတ်၊ ကျန်းမာရေးဌာန နှင့် မွေးကုဦးစီး တို့နှင့် ချတ်ဆက်နိုင်ရ န် ဌာနများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ အား ယူထားရန် -VDMC ကော်မတီများ သတင်းပို့မိရရှိစေ အောင် ပြုလုပ်ရန်	-အုပ်ချုပ်ရေးမှူး - ကော်မတီဝင်များ -မီးသတ်ဌာန -ကျန်းမာရေးဌာန တို့မှ ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများယူရန် -ရေရှားမရှား ကြိုတင်စောင့်ကြည့်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဇရပ်ကုန်းအုပ်စု၊ ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာသည် မိုးလေဝါသနှင့်ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအရ ၎င်းကျေးရွာသည် ၎င်းကျေးရွာသည် သမိုင်းအစဉ် အဆက်အရ မိုးခေါင်ခြင်းများနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလကပင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းများနှင့် ထပ်မံကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ညထိုသို့မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန် လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် ရေတွင်း ရေရှားလာခြင်း၊ ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာမှုများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုးလေဝါသခန့်မှန်းချက်အရ ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းမှ တော်တလင်းလအထိ မိုးများပုံမှန် ရွာသွန်းလျက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိုးခေါင်သောလများတွင် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုခြင်းများ၊ ရေတွင်းများကို အမိုးမိုးခြင်း အကာတက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြပြီး ထိုလုပ်ငန်းကို စောင့်ကြည့် လေ့လာရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်တူ/ထ အဖွဲ့များမှ စောင့်ကြည့် လေ့လာသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား

အကြောင်းအရာ	သစ်ပင်စိုက်	ရေကန်ပြုလုပ်	မိုးရေလှောင်ကန်	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	မီးသတ်သင်တန်း	သောက်ရေသန့်နည်းစနစ်	တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်နည်းပညာဆေးပစ္စည်း	အပူဒဏ်ခံအဆောက်အအုံ	ရမှတ်ပေါင်း	အဆင့်
သစ်ပင်စိုက်		ရေကန်ပြုလုပ်	မိုးရေလှောင်ကန်	သစ်ပင်စိုက်	မီးသတ်သင်တန်း	သောက်ရေသန့်	တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်နည်းပညာဆေးပစ္စည်း	အပူဒဏ်ခံအဆောက်အအုံ	၁	၆
ရေကန်ပြုလုပ်			ရေကန်	ရေကန်	ရေကန်	ရေကန်	ရေကန်	ရေကန်	၇	၁
မိုးရေလှောင်ကန်				မိုးရေလှောင်ကန်	မီးသတ်သင်တန်း	သောက်ရေသန့်နည်းစနစ်	တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်နည်းပညာဆေးပစ္စည်း	မိုးရေလှောင်ကန်	၃	၄
ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း					ဆည်	ဆည်	တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်နည်းပညာဆေးပစ္စည်း	ဆည်	၃	၄
မီးသတ်သင်တန်း						မီးသတ်	ဆေးပစ္စည်း/တိရစ္ဆာန်သင်တန်း	မီးသတ်	၄	၃
သောက်ရေသန့်နည်းစနစ်							တိရစ္ဆာန်သင်တန်းဆေးပစ္စည်း	မီးသတ်	၄	၃
တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်နည်းပညာဆေးပစ္စည်း								တိရစ္ဆာန်သင်တန်းဆေးပစ္စည်း	၆	၂
အပူဒဏ်ခံအဆောက်အအုံ									၂	၅

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဦးစားပေးအဆင့်ရေးဆွဲခြင်းကို (၁၀:၀၀)မှာ စတင်ပါတယ်။ ထို့နောက် ကျေးရွာအတွင်းရှိ ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ပါတယ်။ မိုးခေါင်ခြင်းကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းသင့်သလဲမေးရာ သစ်ပင်စိုက်သင့်ကြောင်း၊ သစ်ပင်မရှိလို့ ရာသီဥတုဆိုးဝါးလာကြောင်း၊ တိရစ္ဆာန်များလည်း သေဆုံးကြောင်းပြောပါတယ်။ ရေရှားပါးတာကို ဆည်လုပ်မယ်၊ ကန်အသစ် ထပ်တူးမယ်။ ကန်အဟောင်းပြန်ဖော်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ မီးဘေးအတွက် မီးဘေးကော်မတီကို စနစ်တကျ လုပ်ချင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ဖြစ်ပွားတာကို နောက်လူတွေ မသိရှိကြောင်း၊ ရွာတွင် ဆေးပေးခန်းမရှိကြောင်း၊ ကျန်းမာရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ရေသန့်နည်းစနစ်လိုအပ်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေရောဂါကျတာကတော့ ကာကွယ်နည်း လိုတယ်။ ဆေးပစ္စည်း လိုအပ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အပူလွန်ကဲ ခြင်းတို့အတွက် ဘာလုပ်မလဲပြောရာ အပူဒဏ်ခံ အဆောက်အဦး လိုအပ်ကြောင်းပြောပါတယ်။ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများရရှိပြီး ဘယ်လိုဖြေရှင်းသင့်သလဲ၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဖြေရှင်းနည်းတွေက သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ ရေကန်ပြုပြင်ခြင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း၊ မီးသတ်သင်တန်း လိုအပ်ခြင်း၊ သောက်ရေသန့်နည်း စနစ်လိုအပ်ခြင်း၊ တိမွေးကုဆေးပစ္စည်းများ လိုအပ်ခြင်း၊ အပူဒဏ်ခံအဆောက် အဦး မရှိခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဦးစားပေးရွေးရာ (၁) ရေကန်ပြုပြင်ခြင်း၊ (၂) တိရစ္ဆာန်ဆေးပစ္စည်း လိုအပ်ခြင်း၊ (၃) သောက်ရေသန့်နည်းစနစ် (၄) ဆည်နှင့်မိုးရေလှောင်ကန် (၅) သောက်ရေသန့်စနစ်၊ အပူဒဏ် အဆောက်အဦး (၆) သစ်ပင်စိုက်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း ပြောရင်း (၁၀:၀၀) မှာ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

စဉ်	လုပ်ငန်းစဉ်	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း ရမှတ်
၁။	မိုးရေလှောင်ကန်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	မိုးရေလှောင်ကန်အတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ(၁၅)သိန်း ကန်ကုန်ကျငွေ သိန်း(၄၀) ဆည်ကုန်ကျငွေသိန်း(၇၀၀)	၃	သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးအလှူမင်္ဂလာပွဲတွေ အတွက်လည်းအဆင်ပြေ လာမည်။ သာရေး၊ နာရေးအလှူတန်းတွေမှာ ရေကောင်းရေသန့်ရရှိ နိုင်မည်။	၃	ကျေးရွာရဲ့ဘေးပတ်ဝန်းကျင်များရဲ့ တိရစ္ဆာန်များလည်း သောက်သုံးနိုင်သည်။ အခြားရေရှားပါးလာ သော ရွာများကိုလည်း ရေပေးနိုင်သည်။	၂	၈
		လူများကျန်းမာရေးကောင်းမွန် ပြီး တိရစ္ဆာန်များလည်း ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်လာ မည်။ စားဝတ်နေရေးလည်း			၂		၂	၆

စဉ်	လုပ်ငန်းစဉ်	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း ရမှတ်
		အဆင်ပြေလာမည်။						
၂။	မီးသတ်သင်တန်း	မီးဘေးကို ကြိုတင်ကာကွယ် လာနိုင်မည်။ စီးပွားရေးကို မထိခိုက်ဘူး။ သင်တန်းသား ၆ယောက် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၄)သိန်း	၃	ကျေးရွာရဲ့အလှူပွဲ များမှာ လည်း စောင့်ရှောက်ပေး နိုင်တယ်	၂	ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရွာ များကိုလည်း အထောက်အကူပြု လာနိုင်တယ်။	၁	၆
၃။	သောက်ရေသန့်နည်း စနစ်	မိသားစုကျန်းမာရေးကောင်း လာနိုင်မယ်။ စီးပွားရေးပုံမှန် လုပ်လာနိုင်မယ်	၂	သာရေး၊ နာရေး အလှူ တန်းတွေမှာ ရေကောင်း ရေသန့်ရရှိလာနိုင်မည်။	၂	သောက်ရေသန့်နည်း စနစ်များကိုလည်း ပြန်မျှဝေပေးလာနိုင် မယ်။	၂	၆
၄။	သစ်ပင်စိုက်	ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ(၁)သိန်း၊ ရာသီဥတုကောင်းလာပြီး စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေ လာနိုင်မည်။ သဘာဝဘေး ကို ကာကွယ်လာနိုင်မည်	၃	လေကောင်းလေသန့် ရရှိ နိုင်မည်။	၃	စိမ်းလန်းစိုပြည်လာနိုင် မည်။ ရာသီဥတု ပုံမှန် လာပြီး အပူချိန် လျော့ကျလာနိုင်တယ်။	၂	၈
၅။	တိရစ္ဆာန်များရောဂါ ကာကွယ် နည်း ဆေးပစ္စည်း	သင်တန်းသား(၃)ဦး ခန့်မှန်း ကုန်ကျစရိတ်(၁၅)သိန်း၊ မွေးမြူရေးတွေ အောင်မြင် လာနိုင်ပြီး စီးပွားရေးများ လည်း အဆင်ပြေလာနိုင် တယ်။ တိရစ္ဆာန်များ၏ ရောဂါများကိုလည်း ကြိုတင် ကာကွယ်လာနိုင်မည်။	၃	မွေးမြူရေးတွေတိုး လာနိုင် မည်။ အချိန်မီ ကုသလာ နိုင်မည်။ ငွေကြေး သက် သာလာနိုင်မည်။	၃	အခြားရွာများကိုလည်း အကူညီပေးလာနိုင် မယ်။ ငွေကြေးသက် သာလာမယ်။	၃	၉
၆။	အပူဒဏ်ခံအဆောက်အဦး	ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (၅)သိန်း ကျန်းမာရေး ထိခိုက်မှုနည်း မယ်။ အပူသက်သာလာနိုင် မယ်	၁	ကျန်းမာရေးကောင်း လာ နိုင်မယ်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်းနှီးမှု ပိုများလာမယ်။	၁	အများသူငှာများလည်း နားခိုနိုင်မည်။	၁	၃

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

အစည်းအဝေးကို ဖွံ့ဖြိုးရေးလူငယ်မှ အဖွင့်စကားပြောပြီး စတင်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာရဲ့လုပ်ဆောင်မည့် အရာများကိုမေးခဲ့ရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ မိုးလှောင်ရေကန်၊ ကန်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း၊ မီးဘေးအတွက် မီးဘေးသင်တန်း၊ သောက်ရေသန့်နည်းစနစ်၊ နောက်ဦးမြတ်နိုင်မှ သစ်ပင်စိုက်၊ တိရစ္ဆာန်များရောဂါကာကွယ်နည်း၊ ဆေးပစ္စည်း၊ အပူဒဏ်ခံအဆောက်အဦးလည်း ကျန်းသေးတယ်ဟုပြောခဲ့ရာ အားလုံးက ဟုတ်တယ်ဟု ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ နောက်မိုးရေလှောင်ကန်အတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ ဘယ်လောက် ကုန်မလဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သား များမှ (၁၅)သိန်းလောက် ခန့်မှန်းကုန်ကျမယ်ဟု ပြောခဲ့ရာ နောက်ကန်ရန်ပုံငွေခန်းမှန်းကုန်ကျငွေ ဘယ်လောက် ကုန်မလဲဟု ဆုမွန်ထွေးမှ မေးခဲ့ရာ ဦးမြတ်နိုင်မှ သိန်း(၄၀)လောက်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလူငယ်မှ ဆည်အတွက်

ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ ဘယ်လောက်ရှိမလဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူရွာသားများက ဆည်ကတော့ အတော်ကုန် မယ်၊ သိန်း(၇၀၀)ကျော်လောက်ကုန်မယ်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။

ကျေးရွာမှာ ရေပေါ်ခြင်းအားဖြင့် ဘယ်လိုဖြစ်လာနိုင်လဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူရွာသားများမှ လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များလည်း ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်လာပြီး စားဝတ်နေရေးလည်း အဆင်ပြေလာမယ်ဟု ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ရမှတ်အနေနဲ့ ဘယ်လောက်ထားမလဲဟုမေးရာ ဘယ်လိုရမှတ်လဲဟု ပြန်မေးခဲ့ရာ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က တိရစ္ဆာန်များ လည်း ရမှန်အနေနဲ့ကတော့ (၂)မှတ်ဘဲ ထားမယ်ဟု အားလုံးပြောခဲ့ကြပါသည်။

မီးသတ်သင်တန်းကိုတက်ရင် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၄)သိန်းလောက် ကုန်ကျမယ်။ ဘယ်နှစ်ယောက် တက်မလဲဟု ဖွံ့ဖြိုးရေးလူငယ်မှ မေးခဲ့ရာ ကျေးရွာမှ (၆)ယောက် တက်မည်ပြောခဲ့ရာ မဆုမွန်ထွေးမှ သင်တန်းတက်ပြီးရင် ဘယ်လိုဖြစ်လာနိုင်လဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားအားလုံးက မီးဘေးကြိုတင်ကာကွယ်လာနိုင် မည်။ စီးပွားရေးအဆင်ပြေလာနိုင်မည်။ ရမှတ်ကတော့ ၃မှတ်ဘဲထားမည်ဟု ဦးမြတ်နိုင်မှပြောခဲ့ပါသည်။ နောက် မီးသတ် သင်တန်းသားတွေ ကျေးရွာရဲ့အလှူမင်္ဂလာပွဲတွေရော၊ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရွာများကိုပါ စောင့်ရှောက်ပေးတယ်။ အကူအညီပေးတယ်။ လူမှုရေးမှ (၂)မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ (၁)မှတ်ဟု ဦးစိန်အောင်နှင့် ရွာသားများမှ ပြောခဲ့ကြပါသည်။

သောက်ရေသန့်နည်းစနစ် ကျေးရွာရလာရင် ဘယ်လိုဖြစ်လာနိုင်မလဲဟု မေးခဲ့ရာ ကျေးရွာသူ/သားများ မှ မိသားစုကျန်းမာရေးကောင်းလာနိုင်မည်။ စီးပွားရေးပုံမှန်လုပ်လာနိုင်မည်။ ရမှတ်(၂)မှတ်ထားဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ လူမှုရေးရော ဘယ်လိုဖြစ်လာနိုင်လဲဟု ဆုမွန်ထွေးမှ မေးခဲ့ရာ သာရေး၊ နာရေး၊ အလှူတန်းတွေမှ ရေကောင်းရေသန့် ရရှိလာနိုင်မည်။ သောက်ရေသန့်နည်းစနစ်များကိုလည်း ပြန်လည်မျှဝေပေးနိုင်တယ်ဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောခဲ့ရာ အားလုံးက ထောက်ခံခဲ့ရာ ဦးအောင်ကြိုင်က လူမှုရေး ၂ မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ၂ မှတ် ထား မယ်ဟုပြောပါသည်။

သစ်ပင်စိုက်ခြင်းကြောင့် ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်မလဲဟုမေးခဲ့ရာ ရာသီဥတုကောင်းမွန်လာပြီး စီးပွားရေးများ လည်း အဆင်ပြေလာနိုင်မည်ဟု သဘာဝဘေးကိုလည်း ကာကွယ်လာနိုင်တယ်ဟု ရွာသူ/သားများက ပြောခဲ့ကြ ပါသည်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေကတော့ (၁)သိန်းလောက် ကုန်မယ်။ သယ်ယူစရိတ်ဟု ဦးမြတ်နိုင်က ပြောခဲ့ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်လည်း စိမ်းလန်းစိုပြေလာနိုင်တယ်ဟု ရွာသူ/သားများက ပြောခဲ့ကြပါသည်။

တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကာကွယ်နည်း ဆေးပစ္စည်းအတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ ဘယ်လောက်ကုန်ကျမလဲဟု ဖွံ့ဖြိုးရေးလူငယ်မှ မေးခဲ့ရာ သင်တန်းသား(၃)ဦးတက်မည်။ (၁၅) သိန်း လောက်ကုန်မည်ဟု ဦးမြတ်နိုင်မှ ပြောခဲ့ ရာ နောက်မွေးမြူရေးတွေ အောင်မြင်လာမယ်။ စီးပွားရေးလည်း အဆင်ပြေလာနိုင်တယ်။ တိရစ္ဆာန်များလည်း ကြိုတင်ကာကွယ်လာနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ရမှတ် (၃) မှတ်၊ လူမှုရေးရော ဘယ်လိုဖြစ်လာနိုင်မလဲဟု မေးခဲ့ရာ မွေးမြူရေးတွေ တိုးလာနိုင်မည်။ အချိန်မီကုသလာနိုင်မည်။ ငွေကြေးသက်သာလာနိုင်မည်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ရာ ဦးမြတ်နိုင်မှ ကိုယ်ကျေးရွာတက်ထားရင် အခြားရွာများကိုလည်း အကူအညီ ပေးနိုင်တယ်ဟု ပြောပါ သည်။

အပူဒဏ်ခံအဆောက်အဦးအတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် ဘယ်လောက်ကုန်မလဲဟု မေးခဲ့ရာ (၅)သိန်း လောက်ကုန်မယ်။ ထန်းရွက်တဲဆောက်မည်ဟု ရွာသူ/သားများက ပြောခဲ့ရာ ဦးစိန်အောင်မှ အပူဒဏ်ခံ အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေး ထိခိုက်မှုနည်းမယ်။ အပူသက်သာလာမယ်။ အများသူငှာများ လည်း ခိုနိုင်မည်ဟုပြောပြီး အစည်းအဝေးကို ရုတ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

၆. ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

ဖော်ပြချက်	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ နှင့် ခန့်မှန်းချက်	အချိန်
မိုးခေါင်/ရေရှားခြင်း	ကန်ပြုလုပ်ခြင်း	တစ်ရွာလုံး	အစည်းအဝေးခေါ်၊ ကော်မတီ/ အသေးစိတ်တွက်ချက်၊ ကျေးရွာ မှ ငွေစုဆောင်း၊ ကန်တူးဖော်	ရွာရဲ့အနောက်ဘက်	ကော်မတီ/ တစ်ရွာလုံး	သိန်း(၄၀)	မေနှင့်ဇွန်လ မလုပ်နိုင်	တပေါင်း၊ တန်ခူး
	ဆည်ပြုလုပ်ခြင်း	-	-	-	-	သိန်း (၇၀၀)	ပူးပေါင်းပါဝင်မှု လုပ်နိုင် (မိုးတွင်း)	နတ်တော်၊ ပြာသို
	မိုးရေလျှောင့်ကန်ပြုလုပ်	-	-	-	-	သိန်း (၁၅)	မိုးမရွာပါက ကွဲနိုင်	သီတင်းကျွတ်
မိုးခေါင်ခြင်း	သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	တစ်ရွာလုံး	သစ်ပင်သွားယူ ကျင်းတူးစိုက်	ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ်စိုက်	တစ်ရွာလုံး	သိန်း(၁)	ဆိတ်စားနိုင်၊ မရရှိတဲ့အတွက် သေနိုင်	မေ၊ ဇွန်
မီးဘေး	မီးသတ်သင်တန်း	တစ်ရွာလုံး	သင်တန်းတက် ရောက်ခြင်း	သင်တန်းအတွက် သင်တန်း လုပ်ပေးရန်	(၅) ဦး	သိန်း(၄)	မေ၊ ဇွန်လများ မအားခြင်း	နတ်တော်၊ ပြာသို
ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော	သောက်ရေသန့်ပြုလုပ်နည်း စနစ်(နည်းပညာ)	တစ်ရွာလုံး	သင်တန်းတက် ရောက်ခြင်း (၁၅) ရက်	သင်တန်းလုပ် ပေးရန်၊ ကလေး ပျော်နေရာ ဆူးရစ်တန်း	တစ်အိမ်(၁)ဦး	သိန်း(၂၀)	-	အချိန်မရွေး
တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါပိုးကျခြင်း	မွေးမြူရေးဆိုင် ရာ အသိပညာ ပေးခြင်းနှင့် အရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	တစ်ရွာလုံး	သင်တန်းပေးရန် (၁)လနှင့် ကျေးရွာရှိ လက်လုပ် လက်စားများအား ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	မိတ္ထီလာ	ရာအိမ်မှူးမှ လူခေါ် ပေးမည်	သိန်း(၂၅)	မိသားစု စီးပွားရေး ကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်	အချိန်မရွေး တပေါင်း
အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်း	အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်း၊ နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ခြင်း	လူငယ်	စက်ချုပ်သင်တန်း၊ ဆိုင်ကယ်ပြင် သင်တန်း	မိတ္ထီလာ	ကော်မတီ	သိန်း(၂၀)	လတ်တလော စားဝတ်နေရေး အတွက် အချိန် မပေးနိုင်	ကဆုန်၊ နယုန်
သီးနှံများ အထွက်နှုန်း နည်းခြင်း၊ ပိုးကျခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့် သွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	တောင်သူ	သွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း နှင့် နည်းပညာ သင်တန်းပေးခြင်း	စာသင်ကျောင်း	ကော်မတီ၊ စိုက်ပျိုးရေးဌာန	သန်း(၃၀)	-	ဇွန်၊ ဇူလိုင်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အသေးစိတ်အကောင်အထည်ဖော် ဇယားရေးဆွဲခြင်းကို (၁၃၄၈)မှာ စတင်ပါတယ်။ ဦးစွာ ကျေးရွာမှ ဖြေရှင်းရန်ထုတ်ထားသော အရာများကို ပြန်ပြောပါတယ်။ ကန်ပြုလုပ်ခြင်းကိုမေးရာ ကော်မတီဖွဲ့မယ်၊ တစ်ရွာလုံး အစည်းအဝေးခေါ်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ငွေမကုန်ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ မေနှင့် ဇွန်လဆန်းပိုင်းတွင် လုပ်ကိုင်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အသေးစိတ်တွက်ချက်တာကိုတော့ ကော်မတီကဖွဲ့မယ်။ ပြီးမှရွာချပြမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကုန်ကျငွေ သိန်း(၉၀)ခန့် ကုန်ကျမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရွာရဲ့အနောက်ဖက်မှာ ပြုလုပ်မှာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဆည်ကို လည်း ယင်းကော်မတီအဖွဲ့နဲ့ လုပ်မယ်။ သိန်း(၇၀၀)လောက် ကုန်ကျမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရေလှောင်ကန်ကို ကျောင်းမှာ ပြုလုပ်မယ်၊ ကော်မတီဖွဲ့ရမယ်။ ကျောက်သဲစုရမယ်။ အုတ်ဝယ်ရမယ်။ လက်သမားငှားရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ စာသင်ကျောင်းထဲမှာ လုပ်မှာလို့ဆိုပါတယ်။ တစ်ရွာလုံးလုပ်မှာလို့ ဆိုပါတယ်။ ကုန်ပစ္စည်း ကုန်ကျငွေ (၁၀)သိန်း၊ လက်သမား(၅)သိန်းလို့ ပြောပါတယ်။ ပြဿနာက မိုးရွာရင် ကွဲသွားနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သီတင်းကျွတ်ရင် လုပ်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သစ်ပင်စိုက်မယ်။ ကော်မတီဖွဲ့မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကျင်းတူးရမယ်။ သစ်ပင်သွားယူရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ တစ်ရွာလုံး တစ်အိမ်(၅)ပင်နှုန်း စိုက်ရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကုန်ကျငွေ (၁) သိန်းလို့လည်း ပြောပါတယ်။ ပြဿနာက ဆိတ်စားနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မိုးတွင်းသာစိုက်လို့ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မီးသတ်သင်တန်းကတော့ တစ်ရွာ(၅)ယောက် တက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ (၄)သိန်းလောက် ကုန်ကျနိုင် တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ နွေရာသီတွင် လုပ်လို့ရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သောက်ရေသန့်၊ နည်းပညာကို တစ်ရွာလုံး ပေးမယ်။ အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ပေးရမယ်။ တစ်ရက် ကလေးပျော်နေရာမှာ ပေးမှာလို့ဆိုပါတယ်။ ကုန်ကျသူသိန်း(၂၀) လို့ဆိုပါတယ်။ အစည်းအဝေးကို (၂၃၄၅)မှာ ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ဆူးရစ်တန်းကျေးရွာ၏ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ်
ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ
ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ကြိုအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏
အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော
ဘေးန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။
လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင်
ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို
နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။
လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က
အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့်
ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ
ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ
လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း
ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို
အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့်
လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁) : ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂) : ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

- ဦးသန်းဆောင် - ရာအိမ်မှူး
- ဦးမောင်အေး - ကာလသားခေါင်းဆောင်
- ဒေါ်စိန်စိန် - အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်
- မဟန်နီစိုး - အဖွဲ့ဝင်
- မောင်ဇော်ပိုင် - အဖွဲ့ဝင်

ကိုဇော်မင်းဦး - ကာလသားခေါင်းဆောင်(၂)
ဒေါ်ပု - အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်

ကော်မတီ၏ တာဝန်၊ ဝတ္တရားများ

- **ရာအိမ်မှူးတာဝန်ဝတ္တရားများ** - ကျေးရွာနှင့်ပူးပေါင်းပြီး လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း သာရေး၊ နားရေးများတွင်လည်း ဦးဆောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း ကျေးရွာလုံး ပဋိပက္ခတွေ့ကိုလည်း ဖြေရှင်းပေးခြင်း။
- **စာရင်းကိုင်** - လုပ်ငန်းတစ်ခုလုပ်ရင် စာရင်းကို အသေးစိတ်မှတ်ထားခြင်း၊ ကျေးရွာလူထုကို ပြန်လည်ဖြေရှင်းပြခြင်း၊ အမှားအယွင်းမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရခြင်း၊ ဝင်ငွေထွက်ငွေကိုမှတ်ရခြင်း။
- **စာရင်းစစ်** - လုပ်ငန်းတစ်ခုပြီးရင်ဝယ်စာရင်း၊ ကုန်စာရင်းများကို စာရင်းစစ်ခြင်းမှန်- မမှန်။
အတွင်းရေးမှူး - လုပ်ငန်းတစ်ခုအပေါ် ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးများကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ အကြံပေးမှုများလုပ်ဆောင်ပေးရပါသည်။
- **ငွေထိန်း**- ငွေရရှိသောငွေကို မပျောက်မပျက်အောင်ထိန်းသိမ်းရမယ်၊ ငွေကိုအတိအကျစစ်ယူရမယ်၊ ဝင်ငွေ - ထွက်ငွေကိုလည်းစစ်ဆေးရမယ်။ စာရင်းရှင်းတမ်းလုပ်ပေးရမယ်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ
၀၉ - ၄၂၈၂၂၆၅၂၄ ဦးသန်းဆောင် (အပြောင်းအလဲရှိပါသည်။)

ဆူဂျစ်တစ်

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ) _____

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့ကျင့်မှုများရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။</p>
<p>စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု</p> <p>အားသာချက်များ</p> <p>အားနည်းချက်များ</p> <p>အကြံပြုချက်များ</p>	
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ	
<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>

ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ရှိ မရှိ

- တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။
- ၀ _____
  - ၁ _____
  - ၂ _____
  - ၃ _____
  - ၄ _____
  - ၅ _____
  - ၆ _____
  - ၇ _____
  - ၈ _____
  - ၉ _____

သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း
တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။
 ရှိ မရှိ
 အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။

(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး
စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ပေးပို့မှုကို
ကပ်ထားပါသလား။
 ရှိ မရှိ

မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း _____

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
 (ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
 အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်
- လက်ကိုင်ဖုန်း
- AM / FM ရေဒီယိုများ
- VHS / HF ရေဒီယိုများ
- ရုပ်မြင်သံကြား
- အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
- နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ယုတ်စိန်

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်မြေပြင်/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ _____

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(ဂ) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကျေးပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- လှမ်းခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံပစ္စည်းများ
  - ရေ
  - စွမ်းအင်
  - မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
  - အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
  - အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
  - အခြား
- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောဧရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့ဝတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်မြေမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးဘို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေစေ့ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေစေ့ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခဏဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေစေ့ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တွက်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ _____

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ _____

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ
၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘေ့ပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံစံသို့မဟုတ် ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံစံသု(က-၊ မ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ မ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ မူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ်စေမှုများ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	ရှိ	မရှိ
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောပွဲလုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပိုးရို၊ ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော ပျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေ့ရှိသည့်သားကန်တွေကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦ၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုက်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေအဖြစ် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခန့်မှန်းရန်အတွက် ပုံစံပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ။ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

- ၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
- ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု
ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။